

„Aštuoni palyginimai poros gyvenimui“

Viltis ištikus krizėms

TURINYS

1. Įžanga	3
2. Pirmasis susitikimas „Palyginimas apie sėją“	5
3. Antrasis susitikimas „Gera sėkla ir raugės“	11
4. Trečiasis susitikimas „Prekyvietėje šaukiantys vaikai“	17
5. Ketvirtasis susitikimas „Trys nedideli palyginimai“	22
6. Penktasis susitikimas „Paklydusi avelė ir pamesta drachma“	29
7. Šeštasis susitikimas „Sūnus palaidūnas“	35
8. Septintasis susitikimas „Apmirštantis grūdas“	42
9. Aštuntasis susitikimas „Žemės druska ir pasaulio šviesa“	48

1. IŽANGA

Sakysite: „Palyginimai? Na jau ne! Mokam juos mintinai nuo mažų dienų, neįau ir vėl studijuosime?“ Bet kaip tik dėl to, kad šitie tekstai taip gerai pažįstami ir jau prarado savo dinamiškumą, norime juos atgaivinti pasiūlydami šių metų studijų temai. Palyginimai tik aštuoni, nes iš esmės tik aštuonis kartus per metus Dievo Motinos komandos susitinka pasidalinti studijų tema. Aštuoni palyginimai, kuriuos jūs, be abejo, puikiausiai žinote, bet niekada nebuvote į juos pažvelgę būtent taip, kaip siūlome. Aštuoni palyginimai, kuriuos atidžiai studijavome ir kurie sužavėjo mus nušviesdami kasdienį poros gyvenimą. Evangelijos skaitymas nėra susijęs vien tik su intelektualiniu ir nuo gyvenimo atsietu pažinimu; jis tampa prasmingas tik tuomet, kai labai konkrečiai ir labai asmeniškai pritaikomas kiekvieno žmogaus gyvenime.

Štai kodėl šių metų temoje numatėme dar vieną labai svarbų aspektą: gyvenimo sunkumai ir krizės. Galime priklausyti Dievo Motinos komandoms, bet akivaizdu, kad nūdienos kasdienybė poroms labai nepalanki: pasaulis siekia vienas kitą mylinčius ir šeimą sukūrusius vyrą ir moterį atitolinti vieną nuo kito – išskirti. Įvairiausi kasdieniai sunkumai, akistata su moralinės bei ekonominės krizės padariniais, išmėginimai, pavyzdžiui: nedarbas, būsto pakeitimas, liga, rūpesčiai dėl vaikų, pagyvenusių tėvų našta, sutuoktinio neištikimybė, piniginių problemos ir t.t., kartais stumia į neviltį, atima ramybę ar kelia tarpusavio barnius, per kuriuos kiekvienas išėikvoja dalį savo jėgų ir gyvenimo džiaugsmo. Nė vienas nepasirenka sukrėtimų ar išbandymų, kuriuos vis dėlto reikia įveikti dviese. Tiek daug porų mūsų laikais neišlaiko gyvenimo išmėginimų ir išsiskiria palikdami vaikus vidiniame chaose.

Per tuos metus pradžiugsime ir nustebinsime atradę, kad *palyginimų žinia mums duoda įrankius, padedančius geriau išgyventi visus šiuos kasdienybės sukūrusius, kitaip į juos pažvelgti ir išgyvenant krizę rasti išeitį.*

Išeitis. Kartą kažkas pasakė: „Velykos – tai išėjimas iš tunelio!“ Kiekvieno krikščionio gyvenimas iš esmės yra paženklintas velykine patirtimi. Kristus mirė ir prisikėlė dėl mūsų. Kristus mirė prisiimdamas visas mūsų tamsybes ir išvedė mus į šviesą.

Kartu su Kristumi pereiname mirtį, kad „išeitume“ į gyvenimą. Nereikia patirti baisių išmėginimų – nors jie kartais ir ištinka, – kad suprastume, ką reiškia tamsa, apgaubianti du vienas kitą mylinčius žmones, ir ką reiškia džiaugsmas, kai galiausiai išvystame dienos šviesą.

Visa tai vyksta širdies gilumoje, poros gyvenimo slaptose. Palapsniui pamatome, kad Viešpats yra kartu, kad labai subtiliai mus veda, padeda pereiti į gyvenimą, moko mylėti. Kartais einame skausmingu keliu, bet Dievas perkeičia jį į šviesos kelią.

Išmokti mylėti! Žinoma, kad meilė ateina iš Dievo. Be abejo, puikiai suprantame, kad meilė giliai įrašyta kiekvieno žmogaus širdyje. Tačiau meilės taip pat reikia ir mokytis. Reikia drąsos, atkaklumo, taip pat jumoro.

Meilėje slypi viena nuostabi, galinga, be galo žmogiška, kartais džiaugsminga, visuomet pozityvi tikrovė – viltis. Sunkūs momentai gali parblokšti, bet netrukus užgimsta viltis – išeitis yra. Gerai pažįstami Viešpaties palyginimai: prekyvietėje šaukiantys vaikai, paklydusi avelė, žemės druska ir kt. Jėzus puikiai mato, kaip mes gyvename, ir į viską žiūri pozityviai. Gero, šviesaus kelio! Kopkime link Velykų, kad atrastume mums laimės linkinčio Tėvo gerumą.

Bernadeta Chovelon
Tėvas Paul-Dominique Marcovits, o.p.

2. PIRMASIS SUSITIKIMAS PALYGINIMAS APIE SĖJĖJĄ

„Meilė yra kaip sėjamas augalas“

Evangelija pagal Matą

13, 3–9.18–23

Jis sakė: „Štai sėjėjas išsirengė sėti. Jam besėjant, vieni grūdai nukrito prie kelio, ir atskridę paukščiai juos sulesė. Kiti nukrito ant uolų, kur buvo nedaug žemės. Jie greit sudygo, nes neturėjo gilesnio žemės sluoksnio. Saulei patekęs, daigai nuvyto ir, neturėdami šaknų, sudžiūvo. Kiti krito tarp erškėčių. Erškėčiai išaugo ir nusmelkė juos. Dar kiti nukrito į gerą žemę ir davė derlių: vieni šimteriopą grūdą, kiti šešiasdešimteriopą, dar kiti trisdešimteriopą. Kas turi ausis, teklauso!“ (...)

„O jūs nūn pasiklausykite palyginimo apie sėjėją. Pas kiekvieną, kuris girdi žodį apie karalystę ir nesupranta, ateina piktasis ir išplėšia, kas buvo pasėta širdyje. Tai ir yra pasėlys prie kelio. Pasėlys ant uolų – tai tasai, kuris, girdėdamas žodį, tuojau su džiaugsmu jį priima. Tačiau jis be šaknų – nepastovus žmogus. Ištikus kokiai negandai ar persekiojimui dėl žodžio, jis greit atkrinta. Pasėlys tarp erškėčių – tai tas, kuris klauso žodžio, bet šio pasaulio rūpesčiai ir turto apgaulė nustelbia žodį, ir jis lieka nevaisingas. Pasėlys geroje žemėje – tasai, kuris girdi ir supranta žodį; tas ir duoda derlių: kas šimteriopą, kas šešiasdešimteriopą, o kas trisdešimteriopą“.

2.1. Palyginimo paaiškinimas

Visur aptinkamas šio teksto pavadinimas gali būti kiek klaidinantis, nes sėjėjas pamažu atsitraukia užleisdamas vietą sėklai (pirma dalis, v. 3–9), paskui – pasėliams (antra dalis, v. 18–23). Susidaro įspūdis, jog trūksta logikos, bet tuo pačiu – kiek daug aiškumo! Tokia kompozicija nepaprastai praturtina pasakojimą ir suteikia jam spontaniškumo. Šitame Evangelijos pagal Matą palyginime Jėzus kalba kaip ūkininkas. Du žodžiai atrakina visą tekstą: žodis ir širdis; „girdi **žodį** apie karalystę“ ir „išplėšia, kas buvo pasėta **širdyje**“ (v. 19).

Žodis – tai Dievo karalystės apreiškimas, Jėzaus mokymas. Tai visa, ką Jėzus atskleidžia apie savo Tėvą. Tai Jėzaus mokymo visuma, skirta mūsų išganymui. Sėjėjas labai dosnus, nieko nešykšti: užsimoja plačiai ir beria sėklą visur lyg norėdamas, kad nė vienas nebūtų pamirštas. Žodis skirtas visiems: geriems ir ne tokiems geriems, – visiems... Jėzus moko.

Širdis. Sėklos likimas prilyginamas apreiškimo likimui žmogaus širdyje. Vieni tuojau jį priima, kiti dvejoja. Tad palyginimas mums kalba apie atvirą ir gerą širdį, kuri apreiškimą priima.

Nepamirškime, kad piktasis taip pat šalia – stengiasi „išplėšti, kas buvo pasėta“. Ir gyvenimo tikrovė mums tą puikiai parodo!

2.2. Poros gyvenimas

2.2.1. *Vilties kupina širdis*

Sėjėjui sėti reiškia turėti be galo daug vilčių, daug planų ir tikėjimo sėklos galia, kad ji sudygs, išaugs ir suvešės. Kaip tik tokias nuostatas širdyje puoselėja kiekviena pora savo vestuvių dieną.

Kuriantiems šeimą vyrui ir moteriai sėti reiškia pažadėti vienas kitam amžiną tarpusavio meilę, tapti pora, drauge eiti per gyvenimą, tą meilę auginti ir investuoti į savo vaikus bei visus šalia esančius, su kuriais ja dalinsis. Sėti – tai tikėti ateitimi. Tikėti žodžiu, kuris sujungia dviejų žmonių ateitį, kuris Dievo akivaizdoje per Santuokos sakramentą suriša porą, įveda ją į amžiną Sadorą su Viešpačiu ir pažadina gilų pasitikėjimą jo pagalba.

Vis tik iš kur sutuoktinių širdyje atsiranda tokia stipri meilė? Galime įvardyti daugybę veiksnių: grožis, intelektas, energija, rimtumas, gilumas, sielų artumas ir daugelis kotokių abipusį patrauklumą lemiančių dalykų. Tačiau teneužgožia visa tai esmės: meilė kyla iš Dievo. Į kiekvieno sutuoktinio širdį Viešpats gausiai pribėrė meilės sėklų, nesvarbu, supranta jis tai ar ne. Sėklos, kurias Jis sėja mumyse savo Žodžiu, pirmiausia yra meilės sėklos. Ką su jomis padarėme? Ką darome?

Kiekvienas iš sutuoktinių labai daug sėja kito širdyje ar sieloje. Ar mokėjome išvelgti, atpažinti ir panaudoti tai, ką kitas mano širdyje pasėjo?

2.2.2. *Kasdienybės realybė*

Vis dėlto poros gyvenimas nėra jau toks paprastas. Vieną dieną sėklos, kurias su tokiu entuziazmu sėjome, regis, liovėsi agę ar net pradėjo vysti. Pats Jėzus palyginime paaiškina, kodėl sėkla, pasėta, kur buvo nedaug žemės, greitai sunyko: „Kiti nukrito ant uolų, kur buvo nedaug žemės. Jie greit sudygo, nes neturėjo gilesnio žemės sluoksnio. Saulei patekėjus, daigai nuvyto ir, neturėdami šaknų, sudžiūvo.“

Ar „saulei patekėjus“, kitaip tariant laikui bėgant, ir meilė gali sunykti? Kiekviena santuoka anksčiau ar vėliau turi pereiti ne vieną sunkų etapą, kuriam užsitęsęs gali susvyruoti ir pati darniausia pora. Žinoma, sutuoktiniai ir toliau gyvena drauge, bet abu puikiai supranta, kad yra negerai. Sunku vienam kitą priimti, sutuoktinio artumas jau nebeteikia džiaugsmo, abu jaučiasi nelaimingi. Slapta širdyje (ar atvirai) svarstome, ar tikrai vis dar mylime tą asmenį, kuris gyvena kartu su manimi po vienu stogu ir su kuriuo dalijusosi viena lova. Kas su mumis atsitiko? Pora išgyvena neramumą laikotarpį, lemiamą daugybės aiškių ir tik numanomų priežasčių. Tai vadiname krize. Nė viena pora nėra apsaugota nuo šios „kelionės per dykumą“.

Dažniausiai to iš karto nėra pastebime. Bet, kaip vienoj dainoj sakoma, „gyvenimas švelniai ir tyliai išskiria tuos, kurie myli.“ Krizė dažnai ateina taip tyliai ir paslapčia, kad prireikia laiko ją atpažinti: „atskridę paukščiai juos sulesė“. Kas pastebėjo, kad daigai, kur buvo nedaug žemės, staiga ėmė vysti? Kas paskelbė pavojaus signalą? Kas pamatė paukščius lesant gerąją sėklą? Kaip ir meilėje, visa tai vyko pamažu, tyliai, dieną iš dienos, nėra negalvojant apie pavojų... Arba galvojant labai mažai... Pirmieji pavojaus ženklai buvo vos pastebimi: pasikartojantys ginčai, įžeidžiančios replikos, reikalavimai, lytinių santykių vengimas ir daugelis kitų veiksnių, kuriuos kiekvienas vėliau atpažįsta. Bet štai vieną dieną ateina suvokimas, kad pirmųjų dienų meilės

palaima išnyko, troškimas būti kartu užgeso arba išblėso. Žinoma, keletas audrų buvo jau įveikta (juk sėklai sudygti ir augti reikia lietaus ir audrų!), bet meilės daigai vis tik dažniausiai pakildavo.

2.2.3. Pirmieji pavojaus ženklai

Pirmieji pavojaus ženklai būna vos pastebimi: tai ne tik kiek dažniau pasikartojantys barniai. Be to, jie nebūtinai būna didžiausiu pavojaus signalu. Kai kurios poros, kurioms verbalinis agresyvumas yra įprasta kasdienės išraiškos forma, šiuo atveju nebūtinai išgyvena krizę. Barnio metu, pykčio ar susierzinimo pagauti, mes galiausiai labai daug bendraujame, net jei toks kalbėjimo būdas tiek vienam, tiek kitam yra užgaulus ir skaudinantis. Kiek kartų po tokio barnio pagalvojame: „Man tikrai niekada nereikėjo to sakyti!“ Ir vis dėlto kitas tai išgirdo. Paprastai tokius daugiau ar mažiau paviršutiniškus konfliktus išgydo atleidimas ir pagalvė. Tyla dažnai yra kur kas pavojingesnė nei barnis.

Krizė poros gyvenime dažniausiai pasireiškia per visiškai nepastebimus ir tokius suprantamus ženklus, kad niekas nė neįtaria, jog giedras dangus jau ima niauktis. Ryškiausias poros krizės ženklas yra noras atsitolinti vienam nuo kito: visuomet atsiranda dingstis, pavyzdžiui, ne tuo pačiu metu atsigulti („šįvakar turiu darbo, ateisiu vėliau“); dingstis neskirti laiko pasikalbėti („klausyk, vaikai mane taip išvargina, atima visą mano laiką ir energiją, kad šiuo metu tenoriu tiesiog ramiai pasėdėti ir atsikvėpti“); pasikartojantis noras sutrumpinti bendrus vakarus („biure turėjau darbo, negalėjau grįžti anksčiau“); įtikinama priežastis daugiau nesimelsti drauge ar nesikalbėti: „šįvakar mes labai pavargę, jau vėlu“, „prisėdimą šįkart praleiskim, nieko tokio, dabar nėra laiko“ ir pan.

Savaime suprantama, kad santuokos dieną pasižadėdami vienas kitam priklausyti sutuoktiniai niekada ir negalvojo apie visišką susitapatinimą vienas su kitu ar vergišką tarnavimą vienas kitam. Taigi kiekvieno teisė ir net pareiga turėti asmeninę erdvę. Tačiau svarbu išsiaiškinti, kodėl tos asmeninės erdvės staiga imame vis labiau ieškoti ar trokšti. Vienam iš dviejų pajutus pirmuosius troškimo atsitolinti nuo savo sutuoktinio impulsus dar įmanoma prisiminti Kristaus žodžius, ištartus apaštalams mirties išvakarėse: „Budėkite ir melskitės, kad nepatektumėte į pagundą“ (Mt 26, 36–46). Bet dažniausiai sutuoktiniai to nesuvokia ir melstis nenori.

Pateiksime keletą tipinių pavyzdžių. – „Nenoriu, kad būtum kitoks nei aš.“ Iš to kyla pirmiausia ginčai, paskui – troškimas kitą modeliuoti pagal save, reikalavimas elgtis taip ar kitaip, vadinasi – ir noras jį vienaip ar kitaip valdyti, kam jis anksčiau ar vėliau pasipriešins. Laikui bėgant kovos nuovargis ir neviltis atitolina sutuoktinius vienas nuo kito ir daugina tarpusavio skirtumus. Reikia prisiminti, kad niekada kito žmogaus iš tikrųjų nepakeisime.

– „Sutikau vaikystės draugą/draugę.“ Arba: „Darbe su vienu kolega/kolege puikiai sutariam, jis/ji vertina mane, aš vertinu jį/ją. Tarp mūsų tikrai nieko nėra, tik absoliučiai skaidrūs kolegiški santykiai, tiesiog gera drauge dirbti.“ Taip, bet... ką apie tai galvoja kitas, kai visą dieną puikiai sutardamas su kolega/kolege jo sutuoktinis grįžta tik vakare?

– „Mes labai užsiėmę. Nes nebeturime laiko vienas kitu pasidžiaugti.“ Jis: „Ji jau nebebastebi, kiek aš dėl jos stengiuosi. Jai neįdomu nei ką aš pasakoju, nei kas man rūpi.“ Ji: „Jis net nepastebi, kad aš buvau pas kirpėją; o kaip norėčiau, kad pasakytų, jog aš vis dar graži ir jauna.“ Penkėsdešimtmečio krizė – ne tušti žodžiai, ypač moteriai: arba ji visiškai pasiduoda, arba priešingai, ieško priemonių likti jauna; jai labai svarbu žinoti, kad jos pastangos neliko nepastebėtos, kad ja gėrisi.

Tai tik keletas pavyzdžių iš daugelio žinomiausių, bet kiekviena pora be vargo atras daugybę situacijų iš savo gyvenimo. Geros valios kupini veltui ieškome, kas dar liko iš tų sėklų, kurias per tiek laiko sėjome. „Pasėlys tarp erškėčių – tai tas, kuris klauso žodžio, bet šio pasaulio rūpesčiai ir turto apgaulė nustelbia žodį, ir jis lieka nevaisingas.“ Pasaulio rūpesčiai ir turto vilionė tikrai egzistuoja, bet apstu ir kitų vilionių, su kuriomis poroms tenka ne kartą gyvenime susidurti!

2.2.4. Dialogas

Būtent tada, kai labiausiai reikėtų kalbėtis, to mažiausiai norime. Ir vis dėlto – tai **pirmasis vaistas**.

– Kodėl toji meilė, kurią tiek metų su tokiu džiaugsmu išgyvenome, dabar taip nusilpo? kokie erškėčiai ją užgožė? Kuris išgyvena krizę ir kodėl? Aš? Mano sutuoktinis? Kokie mūsų gyvenimo įvykiai vieną ir kitą atitolino vienas nuo kito ar atskyrė? Ar (ir kaip), pasak palyginimo, atėjęs piktasis išplėšė, kas buvo pasėta kiekvieno mūsų širdyje santuokos dieną?

– Ar mes, tiek vienas, tiek kitas, tikrai trokštame iš tos situacijos išbristi? Ar vienas iš mudviejų jau nebenori kovoti, nuleido rankas ir nori viską sugriauti? Kodėl?

2.2.5. Trokšti meilės

Antrąjį vaistą palyginime apie sėją nurodo pats Jėzus: „Pasėlys geroje žemėje – tasai, kuris girdi ir supranta žodį; tas ir duoda derlių: kas šimteriopą, kas šešiasdešimteriopą, o kas trisdešimteriopą.“

Vestuvių dieną sutuoktinių širdyse glūdi gilus troškimas būti mylimam ir mylėti – gauti ir dovanoti meilę. Meilė yra toji „gera žemė“. Visi tą gerą žemę giliai širdyje turime. Todėl tereikia ją atgaivinti, kad mumyse pasėtos Viešpaties sėklos per meilės troškimą ir mūsų Santuokos sakramentą galėtų vėl sudygti ir augti. Santuokos sakramentas nėra vienai dienai, jis visam laikui – nuostabus malonės, pagalbos ir paguodos šaltinis, jei tik mokėsime visą gyvenimą jo įsitvėrę laikytis. Vyro ir moters sandora su Viešpačiu nėra bereikšmė. Jos ištakos – nuo pat pasaulio pradžios numatytas paties Dievo sumanymas vyrui ir moteriai.

2.2.6. Girdėti ir suprasti žodį

„Tasai, kuris girdi (...) žodį“, duoda derlių. Ar dar vis mokame išgirsti Dievo žodį? Neužmirškime, kad jis yra gyvasis vanduo, visuomet galintis atgaivinti meilę ir išdžiūvusias sėklas mūsų širdžių gelmėje. Gyvasis vanduo, kasdien esantis šalia mūsų: Bažnyčios siūlomuose kasdieniuose Šventojo Rašto skaitiniuose, Šventojo Pauliaus laiškuose ar Evangelijose.

„Tasai, kuris (...) supranta žodį“, duoda derlių. Ne visada viską suprantame. Kartais užstringame. Bet Žodis visuomet daro savo darbą mūsų širdyse, kaip gyvasis upelio vanduo nesiliauja tekėjęs, o šalia jo augantis medis maitindamas juo savo šaknis nuolat žaliuoja.

„Tas ir duoda derlių: kas šimteriopą, kas šešiasdešimteriopą, o kas trisdešimteriopą.“ Čia kiekybė nėra svarbi. Ne mums spręsti. Ir pats Jėzus nematuoja: daug? nedaug? šimtas? šešiasdešimt? trisdešimt? Kad ir kokia būtų situacija, kurią išgyvename, svarbiausia yra duoti derlių. Santuokos sakramentas padeda sutuoktinių porai nešti vaisių. Šios malonės galime prašyti

Viešpaties maldoje taip pat prašant malonės būti panašiems į jį kaip „laukų lelijos“ ar „dangaus sparnuočiai“, žinantys, jog visa, ko reikia derliui nešti, jiems bus duota kai tik jie įsikibs šaknimis į Viešpatį.

2.3. Poros gyvenimas Dievo artumoje

Santuoka yra slėpinys. Ne dėl to, kad būtų nesuprantama, bet dėl to, kad savo turtus ji atskleidžia tik laikui bėgant, pamažu. Ne iš karto viskas duodama. Iš pradžių atsiveria begalinė viltis. Tačiau reikia nueiti nemenką kelią. Poros leidžiasi į kelionę ir keliauja; kartais džiaugsmingai, kartais skausmingai.

Santuoka yra slėpinys, nes žmonių meilėje įsikūnija Dievo meilė. Žmogišką meilę – vyro meilę moteriai ir moters meilę vyrui – pamažu vis labiau permelkia Dievo meilė. Meilė, kurią Tėvas dovanoja Sūnui ir Sūnus – Tėvui, Šventosios Dvasios bendrystėje. Toji meilė įsilieja į sutuoktinių poros meilę. Tuomet galime geriau suprasti palyginimą apie sėją. Kiekvieno žmogaus širdyje Dievas dosniai sėja savo meilę, sėja neskaičiuodamas... Jei santuokos dieną sutuoktiniai turi didelių planų ateičiai, tai juo labiau Dievas turi savo planą sutuoktiniams: padėti šiai porai pasiekti meilės amžinybę, kad ji taptų jo dieviškos meilės ženklu visoms poroms ir visiems žmonėms.

2.3.1. Be galo skirtingos širdys

Palyginimas labai aiškus. Žodis, kaip sėkla, sėjamas kiekvieno žmogaus širdyje, kurioje yra geros žemės, taip pat vietų, kur akmenuota, ir kur mažai žemės... Sėkla įsimaišo į žemę. Taip ir Dievo meilę priimame skirtingai. Piktasis yra greta ir mūsų tyko. Taip pat matome savo nepastovumą: esame „to momento“ vyrai ir moterys... Turime rūpesčių...

Tačiau čia sustoti nevalia. Palyginime pasakyta kai kas daugiau. Yra mažiau derlingos žemės, bet yra ir geros žemės. Dievas sudeda visas savo viltis: jis gali tik pasitikėti meile poros, kurią sukūrė pagal savo paveikslą ir panašumą. Dievas laukia. Jis visuomet nori dovanoti porai pačią gražiausią ateitį nepasinat visų sunkumų. Jis pažįsta mūsų skurdumą. Taip pat pažįsta ir mūsų turtingumą.

2.3.2. Išgirsti kito žodį

Kiek daug porų, pasikliaudamos šia meile ir Santuokos sakramento malone nuėjo ilgą kelią ir įveikė daugybę išmėginimų.

Štai kodėl mums duodami du iš palyginimo kylantys patarimai: visuomet reikia kalbėtis, „išgirsti [kito] žodį“. Tyla dažniausiai pakenkia. Mūsų ištarti žodžiai, net ir įžeidžiantys, gali duoti impulsą eiti į didesnę šviesą ir didesnę tarpusavio pasitikėjimą. Meilė viską įveikia. „Girdi“... Fantastika! Ar būti mylimam taip pat nereiškia ir būti išgirstam?

2.3.3. Išgirsti Dievo žodį

O antras patarimas susijęs su pirmuoju: reikia išgirsti ir Dievo žodį. Dievas nesiliauja sėjęs Žodį... Skaityti Šventąjį Raštą, mąstyti Dievo Žodį, skirti laiko... kad atvertume širdį išgirsti

Dievą... ir kitą! Jei Dievo meilė įsikūnija žmogiškoje meilėje, vadinasi sutuoktinių poroje išstartas žodis ir Dievo Žodis yra esmiškai susiję: per tai vyksta gyvenimo ir vilties apytaka; Dievo ir poros vienybė tampa ramybės versme. Tuomet sutuoktinių pora tampa taja gera žeme, įdirba savo gerą žemę, kad galėtų priimti Dievo teikiamą palaimą.

2.4. Klausimai „prisėdimui“

- Kokios į žemę pasėtos geros sėklos padėjo mūsų meilei augti? Kokios blogos sėklos metams bėgant jai augti kliudė?
- Kokie mūsų poros gyvenimo įvykiai būtų galėję padėti mums įveikti krizę arba atitolinti mus vieną nuo kito? Kaip galėtume stiprinti atidumą nutolimo ženklams ir kaip nutolimą gydyti?
- Kokią vietą skiriame Dievo žodžio klausymuisi ir jo pagilinimui tiek poroje, tiek asmeniniame gyvenime?

2.5. Klausimai grupelės susirinkimui

- Remdamiesi asmenine patirtimi, bet neišduodami savo poros intymumo pasidalinkite, kaip jūsų ištikimybė santuokos dieną turėtiems idealams dar vis stiprina jūsų poros gyvenimą šiandien? Kas mums padėjo „suvaldyti“ kasdienybės realybę? Kaip išgyvenome ir kaip įveikėme apie nutolimą bylojančius ženklus?
- Kaip, kokiomis priemonėmis galime asmeniškai sau ir grupelėje, poroje vieni kitiems padėti pastebėjus pirmuosius krizę pranašaujančius ženklus?
- Kaip galėtume mokyti savo vaikus įveikti gyvenimo krizes?
- Ką mums reiškia Santuokos sakramento slėpinys? Kam jis įpareigoja? Ir kaip jis mus stiprina?

2.6. Malda

Palyginimas apie sėją

3. ANTRASIS SUSITIKIMAS GERA SĖKLA IR RAUGĖS

„Gera sėkla ir raugės auga draugėj kiekvieno mūsų širdyje“

Evangelija pagal Matą

13, 24–30

Jis pateikė jiems kitą palyginimą: „Su dangaus karalyste yra kaip su žmogumi, kuris pasėjo savo dirvoje gerą sėklą. Žmonėms bemiegant, atėjo jo priešas, pasėjo kviečiuose raugių ir nuėjo sau. Kai želmuo paūgėjo ir išplaukėjo, pasirodė ir raugės. Šeimininko tarnai atėjo ir klausė: 'Šeimininke, argi ne gerą sėklą pasėjai savo lauke? Iš kurgi atsirado raugių?' Jis atsakė: 'Tai padarė mano priešas'. Tarnai pasisiūlė: 'Jei nori, mes eisime ir jas išravėsime'. Jis atsakė: 'Ne, kad kartais, ravėdami rauges, neišrautumėte su jomis ir kviečių. Palikite abejus augti iki pjūties. Pjūties metu aš pasakysiu pjovėjams: 'Pirmiau išrinkite rauges ir suriškite į pėdelius sudeginti, o kviečius sukraukite į mano kluoną'“.

3.1. Palyginimo paaiškinimas

Šeimininkiško keršto pavyzdys! Labai panašu. Graikų kalboje žodis „raugė“ apibūdina „nesantaiką“. Iš čia kyla posakis „sėti nesantaiką“, tai reiškia susiskaldymą tarp žmonių. Mokiniai pripažįsta didžiulį Jėzaus mokslo pasisekimą, bet štai atsiranda ramybės drumstėjų, fariziejų ir kitų, kurie savo klausimais, įtarinėjimais ir panašiais dalykais nori pasėti žmonių širdyse abejonę. Abejonę tokio naujoviško mokymo pagrįstumu, o ypač – pačiu Jėzaus asmeniu. Mokiniai, kaip gerieji palyginimo tarnai, norėtų įvesti tvarką – visus ramybės drumstėjus išvaikyti. Prisiminkime kaip Jonas norėjo paliepti ugniai kristi iš dangaus ir sunaikinti Jėzaus nenorėjusius priimti vieno Samarijos kaimo gyventojus (plg. Lk 9, 54).

Iš čia kyla dvi pamokos.

Dievo karalystė žemėje, žinoma, auga, bet raugės paliekamos iki pjūties – iki paskutiniojo teismo dienos, todėl pirmoji pamoka: visuomet matyti dangaus perspektyvą. Esame kelyje, kelyje į tikslą – Dievo namus. Todėl tai **kantrumo kitiems ir sau pamoka**.

Antra pamoka: **pasitikėti Dievu**. Mumyse pasėti kviečiai (Krikšto, Santuokos ir kitų sakramentų malonės galybė) turi savyje pakankamai jėgos išsilaikyti ir subręsti nepaisant kliūčių: raugių, piktojo, mūsų silpnybių... Dievas lieka vieninteliu viso ko šeimininku.

Kantrybė ir pasitikėjimas – daugybės pastangų reikalaujantis tikslas – yra mūsų asmenį, meilę Dievui ir kitiems auginančios vertybės.

3.2. Poros gyvenimas

Santuokos dieną meilė yra tarsi gera sėkla, kurią pasėjame moliniame inde: ji sudygs, išaugs ir sužydės visiems teikdama džiaugsmą, jei tik ją prižiūrėsime. Bet kartu su gera sėkla taip pat neišvengiamai išaugs ir viena kita piktžolė, kurias reikės atidžiai stebėti ir laiku išrauti, iki kol neužgožė augalo. Meilė, savaime suprantama, yra nepaprastas lobis, bet kiekvienas žino, kokia ji trapi, nes nešiojame ją „moliniuose induose“.

3.2.1. Kiekvienoje sutuoktinių poroje, kiekviename žmoguje – ir geros sėklos, ir raugės

Kiekvienoje poroje, kaip ir dirvoje, apie kurią Jėzus kalba, gera sėkla ir raugės auga drauge. Šis Jėzaus pateiktas įvaizdis, labai iškalbingas ir tuo pačiu paprastas, nusako gyvenimo realybę. Iš esmės lygiai tą pačią mintį mums perduoda ir šventasis Paulius sakydamas: „Aš nedarau gėrio, kurio trokštu, o darau blogį, kurio nenoriu“ (Rom 7, 19). Gėris ir blogis nuolat mumyse susisinka vos tik gyvenimo įvykiai įsuka mus į savo verpetą. Dėl ko mūsų dirvoje sėjasi raugės? Dėl viskiausių priežasčių: kasdienybė, nesusipratimai, sunkumai, bendravimo stoka, egoizmas, barniai, nelaukti išmėginimai ir daugelis kitų pasalūniškų veiksnių, kurių nė nenuspėjame. „Žmonėms bemiegant, atėjo jo priešas, pasėjo kviečiuose raugių ir nuėjo sau.“

Kiekvieną gyvenimo įvykį galime vertinti dvejopai.

Kiekvienas žmogus nešioja savyje dalį neigiamų išgyvenimų (raugių), kurie gali pastūmėti į krizę. Bet lygiai taip pat kiekvienas žmogus turi savyje gerą saiką gerų sėklų – gebėjimą mylėti arba išlikti tvirtam, iš anksto to visiškai nesuplanavus; tai nuoširdumas, įžvalgumas, drąsa, atleidimas, troškimas išeiti iš sunkios padėties, priemonių, kurios padėtų nenuskęsti, ieškojimas.

3.2.3. Tai, kas mūsų galioje

Sutuoktinių poros gyvenime raugės, t. y. visa, kas gali kliudyti meilei augti, gali pasireikšti daugybe skirtingų formų. Todėl reikia atskirti, kas nuo mūsų priklauso, o kas ne.

Mūsų galioje – nesileisti į vaidus, kylančius kiekvienuose namuose: dėl nedidelių kasdienio gyvenimo konfliktų, charakterių ir asmenybių susikirtimų, egoizmo, prieštaravimų, gyvenimo įpročių, nesusipratimų ir pan. bei kitų menkniekių, kurie galiausiai ima erzinti, nervinti ir išprovokuoti barnius, skaudinančius žodžius. Po jų lieka nuoskaudos, kurias saugome giliai širdyje. Ilgainiui jos gali iššaukti rimtas krizes poroje: „Visada aš turiu ką nors paduoti“, „Visada aš turiu pripilti baką kuro“, „Visada aš turiu aiškintis dėl vaikų“, „Po visos darbo dienos, vos tik baigus vakarieniauti, jis (ar ji) eina prie kompiuterio ir praleidžia ten visą vakarą; tai man nelieko nieko kito, kaip tik eiti miegoti“ ir pan. Kiekvienas mūsų, pradėdamas kasdieniu ir baigiant intymiu gyvenimu, galėtume atrasti tam tikrą kiekį „raugių“, kurios skaudina. Tai tiesa. Bet jei išdrįsime apie tai pasikalbėti su savo sutuoktiniu ir net jei papasakosime jam savo troškimą stiprinti tarpusavio vienybę, panašaus tipo rauges galėsime išrauti nuoširdumu ir gera valia.

3.2.4. Vaistai

Tiems, kurie priklauso Dievo Motinos komandoms, reguliariūs „prisėdimai“ tikrai gali padėti atpažinti kylančios krizės ženklus, bet tai reikalauja daug meilės, takto, įžvalgumo, subtilumo ir abiems mėgstamų bendrų veiklų bei prasiblaškytų akimirklų.

Bendra malda visuomet bus nepakeičiamas viso ko pamatas. Prašymas, kad Šventoji Dvasia mus vestų ir pripildytų savo išminties, meilės, atleidumo bei ryžto, niekada neliks be atsako: „Suteik mums, Viešpatie, jėgų aiškiai matyti dalykus, nes tu esi pasaulio šviesa.“ – „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas.“ Tai Jėzaus žodžiai, pasakyti mokiniams, bet Evangelija nėra vakarykštė, pasenusi išmintis; tai gyvas žodis, skirtas šiai dienai! Kito kelio išlikti tvirtiems, kai jau reiškiasi

pirmieji audros ženklai, nėra – tik tas, kurį mums nurodė Viešpats. „Sukurk mums, Viešpatie, naują širdį ir atnaujink mūsų dvasią.“ Tai duoda jėgų nežiūrėti atgal ir norą veržtis pirmyn.

3.2.5. Išmėginimai – dar viena raugių rūšis

Kur kas sunkiau įveikti nenumatytus įvykius, kurie įsiveržę į gyvenimą gali visiškai nustelbti gerą sėklą. Tai išmėginimai. Žmogaus gyvenime jie neišvengiamai anksčiau ar vėliau pasireiškia. Gali būti dideli arba negrįžtami, iššaukti rimtus nesutarimus tarp sutuoktinių, nes pernelyg trapi meilė negali jų įveikti. Užtenka paminėti vos keletą: nusivylimas, depresija, pasitikėjimo savimi praradimas, nerimas, liūdesys, savęs nepriėmimas ir žema savivertė. Ir dar keletas sudėtingesnių: bedarbystės periodai, ligos, vaiko liga, netektis, pernelyg didelė tėvų senatvės našta, sekinantis ar nuo namų per daug nutolęs darbas ir pan. Sąrašą galima tęsti iki begalybės.

Visi šie įvykiai yra tarsi perkūno griausmas sutuoktinių poros gyvenime, galintis vesti į gilią krizę ir galiausiai nužudyti pačią meilę, jei nekreipsime jokio dėmesio. Iš pradžių mes paprastai laikomės tvirtai, nes esame dviese ir vienas kitu remiamės. Paskui, išmėginimui tęsiantis, sutuoktiniai neretai nutolsta vienas nuo kito bandydami vieni iškęsti kančią, kaip pajėgia, arba viską mesti ir užsiimti kitais dalykais. Kas iš mūsų negirdėjo apie šeimas, kurios iširo ar išsiskyrė po vaikelio ligos ar mirties; ir, priešingai, šeimas, kurios lygiai tokioje pačioje situacijoje dar labiau suartėjo ir išgyveno savo kančią kartu su savo sutuoktiniu? Tokių išmėginimų akivaizdoje žmogaus reakcijų negalime nuspėti ir nieko vertinti žiūrėdami iš šalies. Daugeliu atvejų žmogaus reakcijas lemia visas žmogaus praeities bagažas: auklėjimas, vaikystės ir santykių su tėvais patirtys, vidiniai sužeidimai, polinkis teigiamai ar neigiamai vertinti gyvenimo smulkmenas ir daugelis kitų veiksnių, kuriuos vyras ir žmona, įpratę tarpusavyje kalbėtis, gali atpažinti. Bet kas iš mūsų tikrai gali žinoti, kokia bus jo reakcija rimtam įvykiui ištikus, ypač kai tas įvykis beviltiškai užsitęsia?

3.2.6. Išmėginimų akivaizdoje – kantrybė

Iš tikrųjų gera sėkla ir raugės kasdieniame žmogaus gyvenime visada auga greta; net ir vienas kitą mylinčių sutuoktinių gyvenime – gera sėkla ir raugės auga greta, net pačioje jų meilės šerdyje. Nelengva jas atpažinti. Ką daryti? Tiems, kurie norėtų išravėti rauges, Jėzus siūlo kantrybę, sveiku protu ir viltimi pagrįstą sprendimą: „Tarnai pasisiūlė: 'Jei nori, mes eisime ir jas išravėsime'. Jis atsakė: 'Ne, kad kartais, ravėdami rauges, neišrautumėte su jomis ir kviečių. Palikite abejus augti iki pjūties. Pjūties metu aš pasakysiu pjovėjams: 'Pirmiau išrinkite rauges ir suriškite į pėdelius sudeginti, o kviečius sukraukite į mano kluoną.'“ Visose situacijose, kiek tik įmanoma, reikia išsaugoti kviečius, išsaugoti gerą sėklą, savo santuokinę porą; o tam reikia imtis išmintingo sprendimo, net jeigu jis reikalauja daugybės pastangų.

3.2.7. Išmėginimų akivaizdoje – pasitikėjimas

„Kviečius sukraukite į mano kluoną.“ Patikėti savo meilę Viešpačiui, pasitikėti jo pagalba, jo galia atnaujinti kiekvieną žmogų, kuris pas jį ateina atvira vaiko širdimi, pasirengęs viską priimti iš savo dangiškojo Tėvo. Viešpats atsiliepia į šias maldas ir į šituos lūkesčius suteikdamas jėgų ir

dovanodamas savo malonę išgyventi šiandieną. Jis duoda manos, vargšų duonos, kuri kitados padėjo hebrajams kiekvieną dieną turėti pakankamai jėgų kelionei per dykumą įveikti. „Nesirūpinkite rytdiena.“ „Kiekvienai dienai pakanka savo vargo.“ Tai paties Jėzaus pasiūlyti išmintingi sprendimai.

Kartais sutuoktinių porai, išgyvenančiai krizę, gali būti labai sunku vienas kitam atleisti. Malda už sutuoktinį, kuris kelia didžiulį skausmą; pastangos padaryti viską, kad padėtume jam išeiti iš sudėtingos situacijos; pastangos neteisti; malda už jį (ją) – tai žmogiškos (kartais antžmogiškos) priemonės siekiant palikti bent vieną gerą sėklą, ir tuo pačiu rauges, pernelyg išgalėjusias visame lauke. Kai kurių prasižengimų, žinoma, niekada neužmiršime, nes jie sunaikino kažką gilaus. Bet užmiršti ir atleisti yra du skirtingi dalykai. Atleisti – tai sugrąžinti kitam asmeniui jo orumą, tikėjimą, kad jis gali atsitiesti, pakelti galvą, ir tarti jam: „Kartu pradėsime gyvenimą iš naujo.“ Kaip sako šventasis Paulius, meilė „visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria.“ (1 Kor 13, 7)

3.3. Poros gyvenimas Dievo artumoje

Priešas, žinoma, veikia naktį! Jam trūksta drąsos tai daryti dieną! Toks priešas „įprotis“. Vienas kitą mylinčių sutuoktinių meilė pažadina piktojo, velnio, vaikų pavydą, sako Jėzus. Akivaizdu, kad velnias už kiekvieno radiatoriaus nesislepia. Bet yra „kažkas“, kas įeina į mus, į mūsų aplinką... Kas mus išgelbės? Nepasitenkinimas kaip tik ir yra tas užkratas, kuris sėja nerimą, abejonę, pažadina daugybę klausimų vieniems apie kitus, ypač klaidingų ir dėl to visiškai beprasmiškų! Kokia nelaimė, jeigu tai ima reikštis poroje! Iš musės padarysime dramblių; lengvabūdiškai pasakyta kokia nors kvailystė gali tapti baisaus karo priežastimi... Su savimi reikia nuolat turėti humoro skydą. Bet poros gyvenime auganti raugė kartais gali turėti siaubingą galią. Ką daryti? Palyginimas siūlo dvi išeitis.

3.3.1. Kantrybė

Kantrybė. Palyginimo tarnai norėtų rauges išrauti. Puiki mintis! Girdėdami, kad Samarijos kaimo gyventojai nenori Jėzaus įsileisti, mokiniai pagalvoja lygiai tą patį ir tuojau išdėsto Jėzui savo mintį: „Viešpatie, jei nori, mes liepsime ugniai kristi iš dangaus ir juos sunaikinti!“ (Lk 9, 54) Radikalus sprendimas. Kam tokia mintis nebuvo šovusi į galvą? Ji gera, nes liudija apie absoliučios meilės ir tyrumo troškimą, kurį nešiojame savo širdyje. Kuris gi iš sutuoktinių nelaukia, kad jo išrinktasis(oji) iš esmės pasikeistų? Tai meilės ženklas. Vienintelė problema – kad gyvenime taip niekada nebūna. Pažvelkime į savo gyvenimą: jame rasime ir raugių, ir gerų sėklų. Nugyvenusi ilgą amžių sutuoktinių pora galiausiai iškeliaus amžinybėn nusinešdama ir rauges, ir gerą sėklą... Žmonėms, kurie skųsdavosi savo blogu charakteriu, Marta Robin¹ sakydavo: „Nesijaudinkite, jums mirus, po penkiolikos minučių mirs ir jūsų blogas charakteris! Šmaikštus atsakymas! Turime būti kantrūs ir su savimi, ir su kitais, šeimininko pavyzdžiu. Kantrybė – tai savęs ir kito matymas su humoru, meile, atjauta, bet ir be išsisukinėjimų:

¹ Marta Robin (Marthe Robin, 1902–1981) – žymi prancūzų mistikė, nuo 21 metų dėl sunkios ligos prikaustyta prie lovos ir ilgus metus gyvenusi vien tik Šv. Komunija. Dvasiškai palydėdama daugybę žmonių turėjo didelę įtaką naujų vienuolių, bendruomenių atsiradimui, kurios susikūrė po II Vatikano susirinkimo (1962–1965).

grumtynės yra gyvenimo dalis. Svarbiausia ne tapti tobulu, bet ugdyti savo širdį, žvilgsnį, auginti viltį... Į dangų atkeliausime šiek tiek apskurę, bet Viešpats matys, kokį darbą nuveikėme iš meilės jam ir kitiems. Jis apgaubs mus savo šviesa.

3.3.2. Pasitikėjimas

Pasitikėjimas Dievu, kuris viską gali. Tikėjimas... Nuo sukūrimo pradžios, kaip užtaisą ateičiai, kaip vairą audrų metu (ir laimės dienomis!), Dievas įdėjo į mūsų širdis visa, kas reikalinga gyvenimui. Pasak palyginimo, jis įdėjo į kviečius pakankamai jėgos, kad šie išaugę subrandintų pilnas varpas grūdų... Kviečių brendimo jokia raugė nesustabdys. Sakusit, miesčionio komentaras! Ir kiek naivus komentaras: juk tiek daug porų išyra. Taip. Žinome. Tačiau žmogiškoje sutuoktinių poros meilėje slypinti Dievo meilė yra galinga! Štai, kas žmonėms duota nuo pat pradžių. Jei jos širdyje neturėtume, jei ji nebūtų viso ko pamatas, greitai nukryptume nuo kurso. Tikėjimas visuomet buvo galinga jėga prieš visas tamsybes, kad ir kokios jos būtų. Šventasis Paulius sako: „Jūsų priešas velnias kaip riaumojantis liūtas slankioja aplinkui, tykodamas ką praryti. Pasipriešinkite jam tvirtu tikėjimu“ (1 Pt 5, 8–9). Tėvas Kafarelis vienam žmogui, kurio šeima kentė išmėginimus, davė patarimą: „Mišios kasdien.“ Tas žmogus viską įveikė, buvo labai sunku, bet gyvenimas nugalėjo. Koks džiaugsmas dėl jo!

Kas iš esmės vyksta tuo sudėtingu laikotarpiu? Labai retai apie tai kalbame: reikia, kad žmogiška meilė būtų išgelbėta. Santuokos kelias, kelias link Dievo, yra nuskaistinimo kelias. Dievo meilė įsikūnydama į žmogišką meilę ją nuskaistina, išvalo nuo egoizmo, siaurumo... Sakoma: „Kiekviena meilė ateina iš Dievo, kiekviena meilė yra gera...“ Galbūt, bet tik iš pradžių. Gyvenimo realybė rodo, kad meilė yra atsivertimo kelias. Iš pradžių jaučiame polėkį, bet paskui ji reikia ilgai palaikyti, kurstyti, per tikėjimą Dievu ir nuolankų buvimą šalia kito.

3.4. Klausimai „prisėdimui“

- Ką šį mėnesį galėčiau laikyti raugėmis, kurios galėjo pakenkti geros sėklos – mūsų meilės – augimui?
- Kokių vaistų kiekvienas mūsų galėtų parūpinti?
- Ką galėtume keisti savo požiūryje, nuostatose ar bendravimo būde, kad jie nekenktų mūsų santykiui ir nekliudytų kitam pasisakyti.
- Kiek vietos skiriame Viešpačiui ir kiek jo pagalba pasitikime?

3.5. Klausimai grupelės susirinkimui

Intymiomis savo poros problemomis dalintis grupelėje dažniausiai sunku. Užtat gyvenimo išbandymai dažnai tampa ilgų ir gilių pasidalijimų tema.

- Ką tarpusavio santykiuose iš tikrųjų išgyvename, kas gali padėti mums atpažinti savo silpnybes ir sunkumus? Kaip greičiau nusimesti mus pagražinančias kaukes ir įvaizdžius, kurių galime turėti?

- Išmėginimai. Remdamiesi savo patirtimi pasidalinkite, kaip pavyko numatyti, kad tie išmėginimai gali padaryti jūsų porą ar kitą asmenį pažeidžiamesnius ir atvesti į gilią krizę? Kokius etapus kaskart pereiname patirdami išmėginimą? Kas mums gali padėti įveikti išmėginimus?
- Dievo Motinos komanda yra tarsi ryšulys: galės pajudėti pirmyn tik tuomet, jei kiekvienas jos anrys bus ypatingai dėmesingas garsiai išsakytam ar nebyliam kitų šauksmui. koks mūsų pasitikėjimo kitu ir kantrybės kitam lygis? Kaip tikėjimas ir malda mums padeda tai labiau ugdytis?

3.6. Malda

Palyginimas apie gerą sėklą ir rauges

4. TREČIASIS SUSITIKIMAS PREKYVIETĖJE ŠAUKIANTYS VAIKAI

„Sunkumų akivaizdoje esame ne vieni“

Evangelija pagal Luką

7, 31–35

„Su kuo aš galėčiau palyginti šios kartos žmones? Į ką jie panašūs? Panašūs jie į vaikus, kurie, susėdę prekyvietėje, šaukia vieni kitiems: 'Mes jums grojome, o jūs nešokote; mes giedojome raudas, o jūs neverkėte'. Buvo atėjęs Jonas Krikštytojas. Jis nevalgė duonos, negėrė vyno, tai jūs sakėte: 'Jis demono apsėstas'. Atėjo Žmogaus Sūnus, valgantis ir geriantis, jūs vėl sakote: 'Štai rijūnas ir vyno gėrėjas, muitininkų ir nusidėjėlių bičiulis'. Bet išmintį pateisino visi jos vaikai“.

4.1. Palyginimo paaiškinimas

Šis palyginimas nuostabiai atspindi nūdienos realybę: štai savo nepasitenkinimą rodantys dykinėjantys paaugliai! Kad ir kas atsitiktų, jie visada bus nepatenkinti. Laidotuvės ar vestuvės – vienas ir tas pats... Su šypsena, bet ir labai aiškiai Jėzus perspėja savo klausytojus: Jonas skelbė atgailą... Jokios reakcijos. Jėzus skelbia, jog prisiartinio vestuvių metas... Jokios reakcijos. Tėvams, žodžio skelbėjams, t. y. katechetams ir mokytojams, tai puikiai pažįstama: apie pragarą kalbėsi ar apie dangų – jokios reakcijos, vienas ir tas pats! Štai pirma žinia, kurią Jėzus atskleidžia: Dievo slėpinio tikrovė mūsų nedomina. Viskas veltui. Žiauri realybė!

Antra žinia: „Išmintį pateisino visi jos vaikai.“ Dievas atmetimo faktui nepasiduoda. Šalia nesugyvenamų paauglių Dievas susirado kitų vaikų, kurie jo mokymą priima. Tikri Išminties vaikai – jie regės Dievo plano išsipildymą, regės, ką skelbė Jonas Krikštytojas: Jėzus pakvies juos į amžinąsias Dievo vestuves.

4.2. Poros gyvenimas

4.2.1. Matyti ir girdėti kitą

Šis palyginimas, kartais sunkiai suprantamas, kartais stebinantis, iš pirmo žvilgsnio, regis, neturi nieko bendra su mumis. Ir vis dėlto!

Kiek kartų vienas iš sutuoktinių kitam yra pasakęs: „Aš tau grojau, o tu nešokai; tu net nematei, nė neatkreipei dėmesio, kiek dėl tavęs per visus tuos metus stengiausi; dabar to net neprisimeni ir nuolat priekaištauji. Gal mano grojimas per tylus, bet bent kruopelytė tavo dėmesio būtų padėjusi tau mano melodiją išgirsti; meldžiau tavęs pasiklausyti, skirti man laiko, parodyti švelnumą, susižavėjimą, pripažinimą, bet tu nesiliovei plušės įvairiausiose veiklose pasidarydamas kurčias ir bejausmis mano balsui.“

„Vienas iš mūsų vaikų šiuo metu išgyvena sunkų etapą. Nesupratome jo nebylaus šauksmo, neatkreipėme dėmesio į smulkmenas, kurios galėjo būti reikšmingos. Savo fleita jis mums grojo nevilties ar blogos savijautos melodiją, o mes nieko nesupratome. Ta melodija ne visuomet girdima kūno ausimis.“

„Draugai mums puse lupų leido suprasti, kad poroje jiems sekasi ne kaip. Vieną vakarą išklausėme juos, bet paskui atitolome spręsdami savas problemas. Ką nori, kad dėl jų padarytume? Čia jų problemos?“ Savo žmogiškuose santykiuose palyginimą apie prekyvietėje šaukiančius vaikus galėtume kartoti šimtus kartų kai pasidarome kurti ir bejausmiai, nenorėdami girdėti ar palikti galimybės dar kartą apie sunkumus kalbėtis.

Visas pasaulis neseniai išgyveno precedento neturinčią ekonomikos krizę. Žiūrėdavome televiziją, klausydavomės naujienų, bet netrukus vėl viską pamiršdavome, kol tai nepalietė asmeniškai... Vis dėlto kiek daug liūdesio aplinkui, kiek surdo, prieš kurį užsimerkiame, nes mūsų tai nejaudina. Negirdime.

Sekmadienį kunigas sakė pamokslą. Norėjo perduoti iš anksto ilgai medituotą, brandintą, apgalvotą žinią, dėl kurios meldė ir Šventosios Dvasios pagalbos. Daugiau ar mažiau klausėmės viena ausimi, ne itin atidžiai; dėmesys trumpam nuklydo prie trečioje eilėje sėdinčios ponios skrybėlės, kabinėjomės prie pamokslo smulkmenų: „Kalbėjo per ilgai, per greitai, per žemai, per mažai artikuliuo, buvo nuobodu ir pan.“ O kokia buvo to pamokslo pagrindinė žinia?.. Į tai nė neatkreipėm dėmesio... arba užmiršome vos tik išėję iš bažnyčios.

Jėzus nepatingėjo išdėstyti apaštalams palyginimą. Girdėjome jį šimtus kartų. Be jokios abejonės, istoriją įsiminėme, nes ji buvo realistiška arba linkma, bet ar nors kartą pagalvojome, kaip tą palyginimą pritaikysime savo gyvenime? Jis mums grojo, o mes nešokome, nes buvome kurti arba abejingi.

Galėtume minėti begales pavyzdžių, kurių apstu kiekvieno kasdienybėje. Iš tiesų Dievo slėpinio realybė ir žmogaus širdies slėpinys dažniausiai mūsų nedomina kol tai neužkalbina mūsų asmeniškai. Itin pagoniškas nūdienos pasaulis yra akivaizdus to atspindys. Grojimas tėra tik įvaizdis pasakyti, jog žmonės nesuprato: nešoko iš džiaugsmo girdėdami Viešpaties meilės melodiją ir nesirūpino savo sielomis.

4.2.2. Priimti kitą

Mes gyvename ne vieni. Sunkumuose, krizėse taip pat esame ne vieni. Pirmiausia, kartu su mumis yra mūsų sutuoktinis. Net kai išgyvename itin asmeninę, intymią krizę, mūsų sutuoktinis patiria jos pasekmes, nors niekada apie tai nekalbame. Tėvas Kafarelis dažnai mėgo cituoti pavyzdį apie vieną moterį, kuri buvo neištikima ir kartą jiems su vyru baigiant „prisėdimo“ pokalbį ji jam pasakė: „Jei tik žinotum...“, o šis atsakė: „Žinau...“

Dėl mūsų asmeninių ar santuokinių krizių visuomet kenčia vaikai. Net jeigu nieko jiems neparodome, jie kenčia dėl mūsų nervingumo, atodūsių, užmaršumo, balso pakėlimo, nepakankamo domėjimosi jų problemomis. Ir apie tai niekam niekada nepasisakys.

Mes taip pat nuolat sąveikaujame vieni su kitais; kažką vienas kitam duodame ir vienas iš kito pasiimame. Norėdamas mus pašaukti ar kažką pasakyti, Viešpats pasinaudoja visais mus supančiais žmonėmis. Savo žodžiais, žvilgsniais, gestais, šypsena, patarimais, meilės ar draugystės ženklais jie kiekvienam iš mūsų tampa Viešpaties rūpestingumo nešėjais. Net jei dėl įvairiausių priežasčių išgyvename sunkų laikotarpį, pirmiausia mūsų sutuoktinis ir vaikai, o paskui ir visi gyvenime sutinkami žmonės mums perduoda mūsų dangiškojo Tėvo Meilę. „Palaimintos jūsų akys, nes mato, ir jūsų ausys, nes girdi“ (Mt 13, 16). „Džiaukitės su

besidžiaugiančiais, verkite su verkiančiais“, sako šventasis Paulius Laiške romiečiams (Rom 12, 15).

Štai pavyzdys: kad suprastume, ką reiškia Dievo tėviška meilė, jis parodo mums labai konkrečius tėvystės pavyzdžius, kuriuos visi žinome. Kiekvienas turime ar turėjome žemiškąjį tėtį ir patys savo ruožtu esame tėvais; matydami vieno iš savo vaikų norą parodyti mums švelnumą ar, jei jis dar mažas, norą pribėgti ir apsikabinti, galime labiau suprasti meilę dangiškajam Tėvui, kurios turėtų būti pilna mūsų širdis ir kuria turėtų alsuoti malda. Kai tėtis pasisodina savo pagranduką prie automobilio vairo, mažylis neklausia, kur važiuojam. Jis leidžia tėčiui sukti vairą – jis pasitiki, nes žino, kad tėtis jį myli ir jam nori tik gera. Giedodami: „Mane Viešpats gano, man nieko nestinga“, išsakome vaiko, žinančio, jog jis yra mylimas, pasitikėjimą savo dangiškajam Tėvui. Kaip priimame šitą žinią?..

Tačiau palyginimas čia nesustoja. Jei pradžioje konstatuojamas tam tikras nepajėgumas suprasti Dievo kvietimą per kitus žmones, tai paskutinis sakiny yra nuostabiai pozityvus. „Išmintį pateisino visi jos vaikai.“ Išmintis yra Viešpats. Jos vaikai – tai kiekvienas mūsų. Tai visi, kurie yra pasirengę išgirsti kito kvietimą: pirmiausia – savo sutuoktinio, vaikų ir aplinkinių. Tai visi, kurie girdi grojamos melodijos garsą ir pradeda šokti kartu su besidžiaugiančiais ar verkti kartu su verkiančiais; kurie girdi Jėzaus meilės žinią ir ją vykdo. Kad ir kas mūsų gyvenime atsitiktų, nebūsime vieni.

4.3. Poros gyvenimas Dievo artumoje

4.3.1. Suprasti kitą

„Jis mane labai myli, bet manęs nesupranta.“ Giliai liūdinantis išpažinimas. Kokia vienatvė! Kitas praeina pro šalį: nemato, negirdi. Bet juk mylėti taip pat reiškia ir suprasti kitą. Ar toks išpažinimas gali būti teisingas? Taip, žinoma. Dar vienas pavyzdys duoda daugiau aiškumo: „Visuomet laukiau, kada jis man atneš rožių, bet gaunu vien rugiagėles!“ Dar vienas nesusipratimas? Galbūt, bet rugiagėlės kur kas retesnės gėlės nei rožės, jos daug originalesnės! Kodėl susikoncentruojame tik į savo lūkestį visiškai nematydami, ką kitas man nori dovanoti? Kodėl norime, kad kitas mylėtų mus taip, kaip mes norime, ir neleidžiame jam mylėti mūsų taip, kaip jis norėtų?

Ar įmanoma suprasti kitą? Galime pasirinkti vieną arba kitą kelią, kuris, jei ir neveda į visišką vienas kito supratimą, tai bent leidžia priartėti prie mūsų slėpinio. Visi galimi keliai eina per Dievą arba, tiksliau pasakius, per Šventąją Dvasią, bet kokio bendravimo meistrę. Tai vienybėn vedanti Dvasia.

Pirmiausia derėtų pamėgti vienatvę. Mums meldžiantis Šventoji Dvasia ateina nuraminti širdį, pripildyti ją Dievo artumo, atverti akių, kad pamatytume kitus. Ji sušvelnina per daug griežtus reikalavimus, suteikia įžvalgumo. Jei atsisakome vienatvės, tai atsisakome susitikti ir kitą: tuomet susitikti kitą širdis į širdį yra sudėtinga, bent jau giluminiame lygmenyje, kur glūdi ir mūsų, ir Dievo slėpinys.

4.3.2. *Lieptų tiesimas*

Turėtume dar kai ką suprasti. Tiltų, vedančių į susitikimą su kitu, leidžiančių prisiartinti prie kito asmens slėpinio, yra nedaug: jie rezervuoti vėlesniam laikui, kai būsime brandesni ar kai jau būsime amžinybėje!.. Tačiau yra daug gražių, gėlėmis išpuoštų lieptų, padedančių apdairiai ir užtikrintai pasiekti kitą. Žiūrėk, sušvito vieną dieną pragiedrulys, ir akimirksniu įžvelgėme kai ką iš kito žmogaus slėpinio. Gilūs susitikimai yra tarsi kelio gairės. Taip iš pragiedrulio į pragiedrulį ir artėjame kito link. Čia Šventoji Dvasia vėlgi yra vadovė: pragiedruliui sušvitus ji padeda dviems žmonėms susitikti širdis į širdį... Paskui vėl susitinkame kasdieniškai įprastai, bet šviesa išlieka, kažkur šalia. Šventoji Dvasia, tikroji pedagogė, visuomet sugrįžta. Reikia tik jos trokšti ir ją kviešti.

4.3.3. *Priimti kitą tokį, koks jis yra*

Dar derėtų kantriai išlaukti. Melodija groja, linksma ar liūdna, bet nieko nesigirdi... Esame vargšai. Taip pat esame nusidėjėliai, turime tai pripažinti! Dėl to kenčia kiti ir aš pats... Tai neišvengiama. Tai mūsų kelionės dalis. Kaip reikalingas atsivertimas! Kartais atrodo, kad kito nenuovokumas yra kietas lyg akmuo. Niekas nejuda! Niekas nepajudės. Čia vėlgi reikia daug meilės, kad galėtume priimti savo ir kito giluminį ribotumą. Bažnyčia per Sekminių liturgiją meldžia: „Dvasia, Viešpatie, ateik... dvasios šalty duok jėgų“ (Sekminių himnas, *Veni, Sancte Spiritus*). Kantrumas čia yra didžiulis gailėstingumas kito ir savęs atžvilgiu. Būti kantriam kaip Dievas yra kantrus. Jam priskiriame žodžius: „Mylėk mane tokį, koks tu esi!“

Vis dėlto sunkumai išlieka. Taip, bet kaip juos priimsime? Su viltimi ar maištaudami? Neturėkime iliuzijų: maištavimas visada gali pasireikšti. Psalmininkas savo maištą kartais išreiškia itin drastiškai: nebijokime ir savo neigiamoms reakcijoms, maištui, leisti pasirodyti per šias psalmes, – tai raminančiai veikia, nes tai šauksmas į Dievą, kuris mus girdi, supranta, suteiks ramybę ir dovanos kur kas švelnesnį žvilgsnį į kitą.

Gyvenime pasitaiko akligatvių. Bet taip pat yra giluminių takelių, kuriuos Dievas mums atveria per savo Šventąją Dvasią ir kurie mus išves į šviesą. Būdami Dievo artumoje esame pajėgūs vienas kitą mylėti ir suprasti. O Šventoji Dvasia visa pakreipia galutinio tikslo link.

4.4. Klausimai „prisėdimui“

- „Tu grojai, o aš nešokau.“ Mums nesunku atrasti tokių pavyzdžių savo poros gyvenime. Ką daryti, kad galėtume labiau atsiliepti į kito prašymus vienu ar kitu konkrečiu atveju? Kada pavyko atsiliepti į panašius prašymus? Kada pasijutau išgirstas?
- Gyvenant poroje kritika ar priekaištai gali labai greitai prasiveržti. Kaip įskiepyti savyje palankų (gera regintį) žvilgsnį kito atžvilgiu?
- Ką reiškia priimti vienam kitą Kristaus žvilgsniu?

4.5. Klausimai grupelės susirinkimui

- Kaip kiekvienas mūsų jautėsi paliestas palyginimo apie prekyvietėje šaukiančius vaikus? Ar galime pasidalinti pavyzdžiais, kai kas nors „mums grojo, o mes nešokome“, arba, priešingai, „ir mes šokome“?
- Kaip per susitikimą ir ne susitikimo metu mes būname dėmesingi tam, kuo kiekvienas gyvena, pasidalina ar leidžia suprasti? Koookia nuostatas galėtume ugdytis, kad labiau priimtume, geriau išgirstume, labiau suprastume?
- Kokie žmonės mums padėjo sunkiais gyvenimo momentais ar išgyvenant krizę? kokie buvo mūsų lūkesčiai? Kokią pagalbą iš jų gavome? Kokius lieptus tais momentais buvome pajėgūs nutiesti?
- Kaip dalindamiesi dvasiniu gyvenimu galėtume labiau suprasti kitų šauksmą, išgirsti, ką jie sako per pasidalijimą, ir kaip jiems padėti? Kokią prasmę suteikiame priimdami kitą tokį, koks jis yra, žvelgdami į jį Kristaus žvilgsniu?

4.6. Malda

Palyginimas apie prekyvietėje šaukiančius vaikus

5. KETVIRTASIS SUSITIKIMAS TRYŠ NEDIDELI PALYGINIMAI

“Lobis ir brangus perlas, ežeran metamas tinklas, nauja ir sena”. “Niekuomet neprarasti vilties”

Evangelija pagal Matą

13, 44–52

„Su dangaus karalyste yra kaip su dirvoje paslėptu lobiu. Atradęs jį, žmogus niekam nesako; iš to džiaugsmo eina, parduoda visa, ką turi, ir perkasi tą dirvą.

Vėl su dangaus karalyste yra kaip su pirkliu, ieškančiu gražių perlų. Atradęs vieną brangų perlą, jis eina, parduoda visa, ką turi, ir nusiperka jį“.

„Ir vėl su dangaus karalyste yra kaip su ežeran metamu tinklu, užgriebiančiu įvairiausių žuvų. Kai jis pilnas, jį išvelka į krantą, susėda ir surenka gerąsias į indus, o netikusias išmeta. Taip bus ir pasaulio pabaigoje: išeis angelai, išrankios bloguosius iš gerųjų ir įmes juos į žioruojančią krosnį. Ten bus verksmas ir dantų griežimas.

Ar supratote visa tai?“ Jie jam sako: „Taip“. Tuomet jis tarė: „Todėl kiekvienas Rašto aiškintojas, tapęs dangaus karalystės mokiniu, panašus į šeimnininką, kuris iškelia iš savo lobyno naujų ir senų daiktų“.

5.1. Palyginimo paaiškinimas

Dievo karalystė yra neįkainojama. Ją atradę turime kiek imanydami stengti ir, jei reikia, visko atsisakyti, kad tik ją įsigytume. Šitą lobį galime atrasti netikėtai, nelaukta. Nė negalvojant apie tai! Kai kuriems žmonėms Dievas apsidėiškia netikėtai: šitaip jie atsiverčia, taip pat ir įsimyli... Liudvikas ir Zeliją Martenai², kalbant apie poras; Alfonsas Ratisbona³ ir kiti.

Tačiau šį lobį galime atrasti taip pat ir po labai ilgų ieškojimų, kaip kalbama antrajame palyginime. Yra žmonių, kurie apsukę ratą per įvairias religijas galiausiai atranda Kristų. Taip pat jaunuoliai ilgai laukia kol galiausiai suranda sau tinkamą asmenį.

Tačiau abiem atvejais perduodama ta pati žinutė – padaryti viską, kad įgytum Karalystę! Ji vertesnė už auksą. Ją atradus reikia nepažiopsoti savo šanso ir nepaleisti jos iš rankų. Šio palyginimo šviesoje ankstesnieji palyginimai (apie sėklą ir kviečius bei rauges) byloja tą patį: tiek Karalystė, tiek meilė turi savo kainą, reikalaujančią ne vienos aukos.

Trečiasis palyginimas atskleidžia mokinio sumanumą. Jis leidžiasi būti Dievo mokomas, visuomet ieško Mokytojo išminties, idant pats galėtų artintis prie Karalystės ir kitus į ją vesti. Jis trokšta užmegzti artimą ryšį su Dievu.

² Šventieji Liudvikas ir Zeliją Martenai (Louis ir Zélie Martin), šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės tėvai, susituokė po trijų mėnesių pažinties, nors abu sutuoktiniai troško tapti vienuoliais. Per tryliką santuokos metų jiems gimė devyni vaikai. Popiežius Jonas Paulius II pavadino šią sutuoktinių porą pavyzdžiu mūsų laikų tėvams ir sutuoktiniams. O popiežius Pranciškus 2015 m. spalio 15 d. paskelbė šią porą šventaisiais. (Vert. past.)

³ Alfonsas Ratisbona (Alphonse Ratisbonne, 1814–1884) buvo prancūzų kunigas, jėzuitas ir misionierius, kilęs iš žydų tautos. Jo atsivertimas į katalikybę tuo metu sukėlė didelį triukšmą. (Vert. past.)

5.2. Poros gyvenimas

5.2.1. *Ieškoti lobio kitame*

Dirvoje paslėptas lobis... Bet pirmiausia atradome „brangų perlą“, su kuriuo norėjome susivienyti ir drauge praleisti visą savo gyvenimą. Jei nebūtume manę, jog tai yra „lobis“, pats brangiausias ir sielai artimiausias turtas, ar būtume taip beprotiškai troškę mylėti tą vienintelį asmenį ir būti jo mylimi visą gyvenimą? Meilė – juolabiau vyrą ir moterį sujungianti meilė – yra pats vertingiausias mūsų gyvenimo lobis, brangus perlas. Kas iš tų didžiausių turtų ir visų žemės malonumų, jei nesame mylimi ir patys nemylime? Atradę meilę tikrai turime dėl ko „šokti iš džiaugsmo“, kaip tas palyginimo žmogus, kuris viską palikęs eina įsigyti atrastą lobį.

Krikščioniui pats gražiausias lobis ir brangiausias perlas yra sutuoktinio asmenyje gyvenantis Dievas, kasdien veikiantis per mylimo asmens gestus, rankas, žodžius ir širdį, idant parodytų savo Meilę. Būtent tai ir galime vadinti dangaus karalyste. Kitos karalystės nėra – tik meilės karalystė. Sutuoktinių pora, šeima, yra tikroji meilės karalystė, nes Dievas yra Meilė, o „meilė yra iš Dievo“ (1 Jn 4, 7) ir pasireiškia tarpusavio meilėje. Palyginime nepasakojama, ką žmogus daro įsigijęs tą dirvą. Galime tik įsivaizduoti: palyginti su jaunavedžių džiaugsmu, kurie vienas kitą myli, vis labiau pažįsta ir pirmuosius santuokos metus praleidžia būdami be galo laimingi. Jie vienas kitu pasitiki, yra ištikimi, kantrūs, švelnūs, atsiprašinėja dėl menkiausių dalykų.

Metams bėgant meilei kyla pavojus užgesti, jei jos nesaugosime. Kasdienio gyvenimo našta bei rūpesčiai gali meilę padaryti prėską ar net nužudyti – išiekvoti brangų turtą. Juk gyvas turtas niekada nestovi vietoje: jeigu neauga ir neneša vaisių, galiausiai išsieikvoja. Taip atsitinka daugeliui porų, kurios nebemoka matyti to „brangaus perlo“, su kuriuo dalijasi savo kasdienybe. Barniai, nesusipratimai, vienas kito užgauliojimai neišvengiamai prisideda prie gyvenimo sunkumų; sveikatos problemos, sunkumai darbe, santykiuose su vaikais ir pan. Laikas dialogui išsibarsto gėsinant kasdienybės gaisrus ir sprendžiant įvairiausias rūpesčius. Galiausiai ateina diena, kai kiekvienas iš sutuoktinių pagalvoja: „Jau nežinau, su kuo gyvenu. Vienintelis mus jungiantis dalykas yra rūpesčių našta, įvairiausi nemalonumai ir kasdienė rutina. Daugiau negalime taip gyventi. Ne tokio gyvenimo norėjome. Man reikia laimės ir meilės.“ Ilgainiui širdį užvaldo liūdesys, pyktis ar nusivylimas: „Mūsų, kaip poros, gyvenimas žuves.“ Čia randasi dvi galimybės: arba imamės visų įmanomų priemonių, kad iš šitos situacijos išeitume, arba nuleidžiame rankas ir sparčiai ritamės link skurybų, dėl kurių skaudžiai kentės ne tik patys sutuoktiniai, bet ir visi šeimos nariai.

5.2.2. *Troškimas keistis*

Palyginime Jėzus kalba apie „šeimininką, kuris iškelia iš savo lobyno naujų ir senų daiktų.“ Mes kiekvienas iš savo lobyno galime iškelti naujų ir senų daiktų, jei tik to norime.

Kalbant apie „sena“, ateina laikas, kai turime išmokti liautis beprasmiškai atgailavę, gręžiojęsi į praeitį, nuolat gromuliuavę kitam išsakytus priekaištus tarsi tik jie nulemtų sielos būklę. Tai nuodingos gėlės. Sakykime, kad mums pavyko pasikeisti. Šiek tiek pasenome, įgijome patirties, perėjome skausmingus, skirtingus gyvenimo kelionės etapus, turėjome alinantį darbą, žmogiškus

santykius, kurie viską apvertė aukštyn kojom. Kiekvienas užsidarė į savo kiautą, nes kitas neatliepė jo lūkesčių. Visas šitas situacijas reikia priimti kartu.

Asmeninės krizės, išmėginimai, kuriuos reikėjo įveikti, netektys, ligos, staiga be jokio perspėjimo susverdėjęs profesinis gyvenimas ir daugelis kitų problemų gali labai giliai paveikti sutuoktinių porą, nes kiekvienas išgyvena savo kančią kaip moka. Nenoras kalbėtis, suprasti, tikėjimasis, jog viskas pasikeis kai kitas pasikeis, tėra tik pražūtingi nuodai, kurie tikriausiai niekada neeis iš šitos sumaišties išsivaduoti. Tačiau kiekvienas daugiau ar mažiau trokšta iš tokios situacijos išeiti, nes puikiai žino, jog tai vienintelė sąlyga susigrąžinti laimę ir ramybę, kurių laukia ir visi aplinkiniai. Laimės ir meilės mums reikia kaip saulės danguje. Tačiau jos turime norėti...

Negalime amžinai taikstyti su savo nelaimė. Ateina laikas, kai privalome išdrįsti išeiti iš savęs, atsiplėšti nuo savo skausmo ir gyventi. Juk jėga gyventi visa nugali. Ar tikrai vienintelė išeitis sunkiausiose situacijose, kai neįmanoma susikalbėti, tėra tik pasidavimas nevilčiai, užsisiklindimas savyje, besaikis savo skausmo gromuliavimas ir skyrybos kaip tūkstančiams kitų porų, suardant daugiasluoksnius tarpusavio ryšius?

5.2.3. Naujas startas – viltis

Ieškodami dirvoje lobio, mesdami į ežerą tinklus, stengdamiesi iš sena – seno audinio ar senos istorijos – išgauti kažką nauja, širdyje turime kokią tai viltį, kuri jau yra pažadas ar netgi užmojis. Tai neša vaisų, nors ir mažomis dozėmis. Su šiais trimis labai paprastais palyginimais iš kasdienio gyvenimo mes gauname gairę, kryptį – išsaugoti viltį.

Iš sena iškelti nauja. Šis Jėzaus pasiūlytas žingsnis drąsina ryžtingai gręžtis į ateitį. Kitados buvome atradę brangų perlą, bet ilgainiui jį užmiršome; jis mums prarado savo vertę, bet dabar norime iš naujo jį atrasti. Galbūt tas perlas jau bus šiek tiek kitoks, ir tai neįvyks per vieną dieną – reikės laiko, bet tai bus bendras tikslas. Galbūt vienas iš sutuoktinių bus pasiryžęs išeiti iš sudėtingos situacijos labiau nei kitas. Šiam pagelbės jo kantrumas. Tiek vienas, tiek kitas turės įsileisti į savo gyvenimą pokyčius, kurie ne visuomet lengvi. Tačiau jeigu neeisime, kad kas nors mūsų gyvenime keistųsi, nieko negalėsime atkurti. Viskas kartosis nuo pradžių ir liksime sėdėti prie savo senos suskilusios geldos.

5.2.4. Kupinam vilties keisti savo žvilgsnį

Viltis ir valia čia yra esminės.

Pirmasis žingsnis – tai pakeisti savo požiūrį į kitą asmenį, pažvelgti į jį nauju žvilgsniu: ne iš neigiamos pusės, bet mokant jį įvertinti, pripažįstant, kas jame gera, atkreipiant dėmesį į tai, ką jis daro. Kiekvienas iš sutuoktinių gali prisiminti, ką labiausiai brangino kitame ar kokią jo būdo savybę labiausiai vertino tuo metu, kai jį pasirinko savo gyvenimo bendrakeleiviu, ir pažvelgti į jį meilės kupinu žvilgsniu – Jėzaus žvilgsniu, kuriuo jis žvelgia į kiekvieną mūsų. Mylintis žvilgsnis gali žmogų perkeisti. Prašykime šios malonės maldoje. Tai – nauja. Iš čia kyla viltis.

5.2.5. *Kupinam vilties keistis pačiam*

Kitas žingsnis – sutikti pačiam keistis, jei ne visiškai, tai bent kažkiek. Juk niekada nebus įmanoma visiškai pasikeisti. Galėsime keistis tik mažuose konkrečiuose dalykuose, konkrečiuose veiksmuose, susilaikant nuo nemalonių skaudinančių žodžių, kurių galėjome netarti. Tai vėlgi – nauja. Kai sutinkame šitaip keistis, blogiausia nuostata, kurią galime įgyti ir kuri veda į akligatvį, – tai šventai tikėti, kad kaltas vient tik kitas ir kad savo jėgomis jo elgesio pakeisti negalėsime. Pasitenkinimas savimi ir visų kalčių suvertimas kitam be jokios abejonės sunaikins dviejų asmenų tarpusavio ryšį. Visų blogiausia galvoti, jog savo elgesį turiu keisti ne aš, o kitas. Šitaip užkersime kelią bet kokiai vilčiai savo santykius atnaujinti.

Savo palyginime Jėzus mums pateikia dar vieną gairę: „su dangaus karalyste yra kaip su ežeran metamu tinklu, užgriebiančiu įvairiausių žuvų.“ Tai mūsų kasdienybės paveikslas, kur visa vyksta greta, kur gera sėkla ir raugės auga vienos šalia kitų. „Kai jis [tinklas] pilnas, jį išvelka į krantą, susėda ir surenka gerąsias į indus, o netikusias išmeta.“ Kai norime išeiti iš krizės, kad ir kokia ji būtų, juo labiau iš krizės tarp sutuoktinių, nėra kito kelio, kaip tik susėsti drauge ir pasižiūrėti, kas yra gerai, ką reikia išsaugoti, ir kas yra blogai, ką reikia išmesti. Jei drauge stosimės Viešpaties akivaizdon, jei, užuot gičijęsi, drauge melsimės kupini nuolankumo ir tikro noro išeiti iš sumaišties, Viešpats padės surasti tinkamiausią sprendimą. Visuomet išsaugokime viltį.

Tą tinkamiausią, išmintingiausią sprendimą veikiausiai išgirsime per kieno nors artimo ir įžvalgaus duotą patarimą. Bet visų pirmiausia išeiti iš sunkumų ar iš krizės tiek vienam, tiek kitam sutuoktiniui padės bendras noras ir pastangos, kartu kuriami planai (abiems malonios bendros veiklos) ir atsivėrimas kitiems, kurie gali pagelbėti. Daugelis porų tai patyrė ir atsitiesė.

Toks atgimimas neįvyksta staiga, nenukrenta tarsi stebuklas iš dangaus. Visos poros, net ir darniausios, per savo bendrą gyvenimą patiria ne vieną atsinaujinimą pamažu keičiantis situacijoms, susidūrus su išmėginimais ar bet kokiais kitais sunkumais. Sutuoktinių pora, šeima, keliauja kartu per gyvenimą tarsi hebrajai per dykumą. Per visą kelionę išmėginimų Dievo tautai anaipol netrūko, bet ji savo tikslą pasiekė. Pora, kuri kasdien pasitiki Dievo pagalba (tiki „mana iš dangaus“), su pasitikėjimu meldžia „kasdienės duonos“, yra pajėgi pereiti visas savo gyvenimo krizes bei išmėginimus. Jėga gyventi visuomet visa nugali. Tai nuolat veikiantis variklis, gyvybingumo proveržis, galintis bet kurį iš mūsų pakylėti aukščiau kasdienybės, kad paskatintų irtis į gilumą.

5.3. Poros gyvenimas Dievo artumoje

5.3.1. *Drąsa pasakyti „ne“*

„Turėtumėt žinoti Žarnaką? Šaranta, Konjakas⁴ – daugybė prisiminimų... Buvau labai jaunas. Vos mokėjau plaukti. Maudžiausi Šarantoje⁵. Nežinau, kas atsitiko, bet pajutau, kad skęstu. O siaube! Šitos patirties niekada neužmiršiu. Ar šitaip pasieksiu ir dugną? Instinktyviai spiriuosi kojomis iš visų jėgų tarsi sakyčiau skendimui ir mirčiai aiškų „ne“. Išnyru į paviršių ir galiausiai

⁴ Žarnakas, Šaranta, Konjakas – Vakarų Prancūzijos vietovės bei regionai. (Vert. past.)

⁵ Šaranta – taip pat ir upė Vakarų Prancūzijoje, kurios pavadinimą regionas įgavo. (Vert. past.)

įkvepiu. Kiek laiko tai truko, koks Šarantos gylis toje vietoje? Tai neturi jokios reikšmės. Vienintelis prisiminimas – jog tą dieną aš pasakiau mirčiai „ne“, kad ir koks būtų jos veidas. „Ne“ kuria gyvenimą. Šitas draugo pasakojimas daug ką paaiškina. Santuokos, gyvenimo kelionėje mus gali užklupti ne viena audra. Ji gali mus parblokti. Bet vieną dieną turime pasakyti „ne“. Tai esminis santuokinio gyvenimo apsisprendimas. Sprendimas brandant per giliausią krizę, bet kuris taip pat yra ir kasdienių sunkumų metu priimtų apsisprendimų vaisius. Šitas „ne“ padės iš jų išbristi.

Šie Jėzaus palyginimai taiko į dešimtuką. Norint laimėti Karalystę reikia užmesti tinklus ir, žiūrėk, užgriebia žuvų! Arba reikia ilgai ieškoti, bet galiausiai pavyksta surasti! Kad ir kas atsitiktų, reikia susiimti, reikai paplušėti, reikia įsipareigoti... Viskas mūsų rankose. Gyvenimo laimė ar laiminga santuoka nenukrenta iš dangaus. Reikia ieškoti ir mokėti išmesti, kas bloga. Santuoka yra kuriama: tai priklauso nuo mūsų laisvės ir valios.

5.3.2. Pažvelgti į sunkumus

Lieka vienas klausimas: kodėl staiga dėl savitarpio nesusipratimų atsiranda juodosios skylės, kyla netikėtos audros? Daug dalykų jau buvo pasakyta: dialogo stoka poroje, kenksminga aplinkos įtaka, vieno ir/ar kito sutuoktinio ribotumai ar nuodėmės... Taip, bet reikia kalbėti ir apie kitas priežastis, kurios galėtų mums padėti geriau suprasti ir įveikti sunkias situacijas.

Kodėl dangus virš sutuoktinių poros apsiniaukia? Kodėl iškyla vienokie ar kitokie sunkumai? Atsakymas: „Tvirti mes esame ar ne? Tai svarbu žinoti, kad galėtume gyvenime ištvirti.“ Atleiskit už tokį paprastą palyginimą: įstatę ir suklijavę kėdės skersinius paliekame laiko klįjams sudžiūti, bet paskui paėmę kėdę stipriai truktelim skersinį norėdami įsitikinti, ar tvirtai laiko. Sunkumai į poros gyvenimą ateina dėl vienokių ar kitokių priežasčių ir neretai sudrebina – taip pasitikriname, ar esame tvirta pora. Žinoma, tai nemalonu. Žinoma, kad į šį sunkumą gali įsivelti gundytojas ir stengtis viską sugadinti – grumtynės tampa pavojingos. Tačiau išmėginimas, kurį įveikiame, patikrina įsipareigojimo gylį: norime ar nenorime gyventi kartu, taip ar ne? Audros debesims praslinkus pastebime, kad mūsų pora laikosi tvirtai, kad gali pasitikti ateitį. Vėliau galbūt iškils kitų sunkumų – nereikia jų ieškoti!, – bet juos pasitikdami jau būsime stipresni.

5.3.3. Dievas yra ištikimas

Tai galioja santuokiniame gyvenime. Tai galioja ir dvasiniame gyvenime. Bet ar kartais neatrodo, kad Dievas pasislepia? Nebejaučiame maldos skonio, norėtume liautis meldęsi... Tačiau nepaisydami visų gundymų ir apnikusios nevilties toliau liekame ištikimi Dievo akivaizdoje. Dievas viską supranta; mato savo tarną, kuris nenuleidžia rankų... Būtent šitaip tikėjimas auga, stiprėja ir tampa tvirtu. Džiaugsmas maldoje retai tampa kasdiene duona tokiems uoliems maldininkams kaip mes! Dievas leidžia savo vaikams patirti jo tylą norėdamas sustiprinti jų ištikimybę: jei visuomet jausime tik dvasines paguodas, būsime kaip išlepinti vaikai, nepajėgūs ištvirti maldos gyvenime (ar tiesiog gyvenime) stipresniam vėjui užklupus!

5.3.4. Nusileisti į savo esybės gilumą

Svarbu nepamiršti dar vieno dalyko. Taip, sunkumų visada yra. Kiek daug pavojų kyla kai į juos pasineriame! Akivaizdu. Tuomet privalome leisti į savo esybės gilumą ir ieškoti priežasčių, kam turiu gyventi, įveikti kliūtis, nepasiduoti... Dažnai tai būna milžiniškas ir skausmingas darbas, kartais net titaniškas darbas: leisti į savo esybės gilumą ir atsiliesti gyvenimui – gyvenimui, kurį Viešpats mums rodo. Tačiau šitas darbas tik dar labiau stiprina mūsų asmenybę; stiprina ir ypač apvalo, išgrynina mūsų prisirišimą prie kito, prie Dievo. Tai geroji naujiena! Tai šviesa naktyje! Esame kur kas tvirtesni nei manome, mūsų esybės gelmėse glūdi svarbiausi argumentai, dėl ko gyventi, ištvirti, likti ištikimiems.

Tėvas Kafarelis dažnai sakydavo, jog, kaip egzistuoja „tikėjimo naktis“, kurią išgyvena giliai pamaldūs žmonės, taip esama ir „meilės nakties“. Būdami naktyje neturime paneigti to, ką matėme dieną. Ištikimybė, dažnai labai nuolanki ir kasdieniška, čia bus tikru išgelbėjimu.

Tunelio gale visuomet yra šviesa – išėjimas. Tai perėjimas per mirtį, kad įžengtume į gyvenimą. Tuomet ir įsikuria mummyse išmintis, apie kurią kalba Jėzus, ir mes tampame šviesa kitiems. Mes, krikščionys, visi esame išgelbėti.

5.4. Klausimai „prisėdimo“ pokalbiui

- Kaip, matydami kiekveiname iš mūsų slypinčius lobius ir būdami tokie, kokie šiandien esame, galime iš sena kurti nauja?
- Jei susiduriame su rimtais sunkumais, kurių nedrįstame pavadinti „krizėmis“, kiek tikrai norime ir trokštame iš jų išbristi? Ar pasitenkiname šiokių tokių kasdieniu „apsitvarkymu“, be žvilgsnio į ateitį?
- Ką malonaus planuojame, kad keli mūsų bendro gyvenimo mėnesiai į priekį būtų pilni gyvybės ir kad išvengtume besaikio praeities skausmų narpliojimo?
- Ką mūsų porai reiškia Viltis? Ko mudu drauge viliamės?

5.5. Klausimai grupelės susirinkimui

- Suradus draugišką ir mylinčią komandą ar turint tikrų draugų susidaro įspūdis, jog atradome „brangų perlą“. Kuo jis virto po keleto metų susitikimų ar draugystės?
- Entuziazmas priklausyti Dievo Motinos komandai laikui bėgant gali apsamanoti. Kokios konkrečios pastangos ir kaip palaiko mūsų komandos gyvybingumą? Jei mūsų pasidalijimai tampa visų toleruojamu „bambėjimu“, kokių pastangų turėtume imtis, kad kažkas pasikeistų?
- Kaip išmėginimuose ar sunkumuose apsisprendimas pasakyti „ne“, atsiriboti gali mums padėti pasikeisti, nusileisti į savo esybės gilumą?
- Ką reiškia Viltis? Kaip ja gyvename savo porose, šeimose, visuomenėje? Kaip Viltis gali padėti mums keistis?

5.6. Malda

Trys palyginimai

6. PENKTASIS SUSITIKIMAS PAKLYDUSI AVELĖ IR PAMESTA DRACHMA

“Išgyvenant sunkų laikotarpį ieškoti būdų, kaip išsivaduoti”

Evangelija pagal Luką

15, 4–10

„Kas iš jūsų, turėdamas šimtą avių ir vienai nuklydus, nepalieka dykumoje devyniasdešimt devynių ir neieško pražuvusios, kolei suranda?! Radęs su džiaugsmu dedasi ją ant pečių ir, sugrįžęs namo, susikviečia draugus bei kaimynus, sakydamas: 'Džiaukitės drauge su manimi! Radau savo pražuvėlę avį!' Sakau jums, taip ir danguje bus daugiau džiaugsmo dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio negu dėl devyniasdešimt devynių teisiųjų, kuriems nereikia atsiversti“.

„Arba kuri moteris, turėdama dešimtį drachmų ir vieną pametusi, neužsidega žiburio, nešluoja namų ir rūpestingai neieško, kolei suranda? Radusi ji susivadina drauges bei kaimynes ir sako: 'Džiaukitės su manimi, nes radau drachmą, kurią buvau pametusi'. Sakau jums, šitai džiaugiasi Dievo angelai dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio“.

6.1. Palyginimo paaškinimas

Evangelijos pagal Luką 15 skyrius vadinamas gailestingumo skyriumi. Gailestingumas, kaip ir džiaugsmas, yra Lukui brangi tema. Čia kalbama apie vyrą ir moterį – Lukas mėgsta lygybę!

Šiedu palyginimai pirmiausia rodo, su koku paprastumu Jėzus kalba apie Dievą kaip vyrą, praradusį savo avį, ir moterį, pametusią savo drachmą. Šimtas avių ar viena drachma – didelis dalykas, vyrui ir moteriai jie labai vertingi: tai rodo, jog šie žmonės nėra turčiai. Taigi Dievas, kuris yra turtingas, prilyginamas šiems dviems asmenims; ir tasai Dievas, kuris yra turtingas, rūpinasi kiekvienu savo vaiku: nė vienas jų nepakeičiamas! **Kiekvienas Dievo kūrinys yra neįkainojamas.** Štai kokia esminė šių dviejų palyginimų žinia.

Trys pasekmės:

Pirmiausia, **Dievas visais būdais stengiasi surasti savo pražuvusį vaiką.** Šiose eilutėse slypi visa išganymo istorija: Dievas siunčia pranašus ir galiausiai – savo Sūnų Jėzų, kuris sugrįžta į namus (žengimas į dangų) parsinešdamas ant pečių pražuvėlę avį. Avis tokia pasiligojusi, jog pati jau negali eiti – Jėzus suteikia jai visokeriopą pagalbą.

Paskui – **džiaugsmas danguje.** Dievas taip džiaugiasi, jog susikviečia visus savo dangiškojo dvaro gyventojus! Dievo ir žmogaus ryšys tampa dar tvirtesnis. Taip būna ir mums vienas kitą suradus. O kai šis susitikimas įvyksta Dievuje, džiūgauja ne tik visi Dievo dangūs, bet džiaugsmu skardena ir mūsų širdies dangus.

Galiausiai – **99 teisieji.** Kuriam gi teisiajam nereikia atleidimo? Meilėje atleidimas yra nepakeičiamas elementas.

6.2. Poros gyvenimas

6.2.1. Praradus – keltis ir eiti toliau

Kalbėdamas minioms palyginimais Jėzus visuomet pasirinkdavo labai konkrečius pavyzdžius iš savo klausytojų gyvenimo kasdienybės. Taip kiekvienas galėdavo tuojau suprasti, koks nuostolis netekti avies ar prarasti piniginę, kurioje nemenka sumelė santaupų. Taip pat kiekvienas galėdavo suprasti džiaugsmą, kai po ilgų ieškojimų prarastieji dalykai atrandami, nes tai patirtys, kurias visi vienaip ar kitaip esame išgyvenę.

Šiandien retas mūsų praranda avį ar drachmą, bet galime prarasti daugelį kitų dalykų, kur kas svarbesnių: tikėjimą, meilę, savo sutuoktinį ar sutuoktinę, darbą, sveikatą, patirti artimo sveikatos problemas, išgyventi gedulą. Per neseniai įvykusią ekonominę krizę galbūt netekome atlyginimo, sumažėjo pajamos ir santaupos, galbūt buvo sunku mokėti skolas ar paskolas ir pan. Sąrašas gali būti labai ilgas ir nė vienam nesinori prisiminti, ką svarbaus yra praradęs. Tokie prisiminimai labai skausmingi, nes kalbama apie esminius gyvenimo komponentus, kurių netekimas labai stipriai veikia sutuoktinių poros ar šeimos gyvenimo ramybę ir pusiausvyrą. Žinoma, ne viską įmanoma susigrąžinti. Netektys, ligos mus parbloškia, tačiau reikia gyventi toliau ir pasistengti atrasti šioji tokį nusiramimą.

Vis tik daugybės situacijų akivaizdoje savo rankose turime reikiamų raktų. Galime, kaip tame palyginime piemuo, stengtis iš sudėtingos situacijos išeiti – eiti ieškoti. Toks žingsnis reikalauja begalinių valios pastangų, triūso ir savęs nepaisymo. Piemuo, keliaujantis per dykumą ieškoti paklydusios avelės, ar moteris, rūpestingai šluojanti ir pertvarkanti visus namus kolei suranda savo drachmą, nežiūri savo skausmo. Jie ryžtingai apsisprendę, motyvuoti išsivaduoti iš juos graužiančios nevilties gniaužtų, todėl į tai sutelkia visą savo energiją ir imasi visų priemonių.

6.2.2. Nuklydusiojo nepaleisti iš akių

Kartais mūsų troškimas surasti tai, kas pražuvo, yra toks stiprus, jog visi kiti šalia esantys dalykai nublanksta. Šiek tiek stebimės skaitydami, jog piemuo palieka visas savo 99 avis dykumoje ir išeina ieškoti vienos nuklydusios avelės. Tačiau būtent taip elgiamės ir mes. Išgyvendami sunkų laikotarpį nuolat sus avimi nešiojamės patiriamą skausmą, kad ir kur būtume. Neturime noro jokioms pramogoms, nei susitikti su draugais, sutrinka miegas, parandame gyvenimo skonį. Labai dažnai netgi nepastebime nebylios savo vaikų kančios. Iš šeimos narių ir bičiulių išgirstame: „Kaip seniai jus matėme!“ O mes atsakome: „Taip. Buvome labai užsiėmę.“ Bet iš tikrųjų buvome susikoncentravę vien į savo problemas, ir niekas kitas mūsų nedomino.

Piemuo, suradęs savo avį, vargais negalais parsineša ją ant pečių, nes šioji visiškai išsekusi ir nusilpusi. O ir jis pats, skersai išilgai išmaišęs dykumą, be jokios abejonės taip pat yra išsekęs ir nusilpęs, bet rūpestingai ir su meile nešasi avį namo. Čia vėlgi peršasi ką tik sunkumus įveikusios sutuoktinių poros paveikslas. Abu savaip sužeisti, išsekę ir sulaužyti...

6.2.3. Savo kančią pripažinti

Visų pirmiausias ir svarbiausias vaistas – parodyti meilę, švelnumą, dėmesį kitam, pripažinti jo kančią, stengtis jį suprasti. Drauge prisiminti pirmųjų santuokos metų meilę. Išreikštas kito kačios pripažinimas, parodytas supratimas jau yra labai didelis žingsnis į priekį. Labai dažnai tai pareikalauja didelio nusizeminimo, dalykų pergalvojimo, atleidimo už visas akimirkas, kai susinervinome, pykome, taip pat už žeidžiančius žodžius. Perėję sunkų laikotarpį (kas, be jokios abejonės, neįvyksta per vieną dieną) abu sutuoktiniai tampa be galo jautrūs. Kartais prireikia keleto mėnesių ar net metų, kad būtų galima pasakyti: „Dabar jau geriau.“ Širdies gilumoje likę švelnumo pėdsakai padeda kibtis į gyvenimą net ir po išdavystės ar netekties artimoje aplinkoje. Bet jei tikrai trokštame gyventi, ateis diena, kai visiškai nuoširdžiai galėsime vienas kitam savo sielvartą išpažinti. Kiekviena pora turėtų ieškoti konkrečių ir tai situacijai tinkančių būdų, kurie padėtų kuo švelniau pereiti sunkų etapą.

6.2.4. Įveikus krizę – pasidžiaugti

Palyginime nuostabu tai, kad piemuo, atradęs savo pražuvėlę avį, ar moteris, suradusi pamestą drachmą, nesitveria džiaugsmu.

„Džiaukitės drauge su manimi!“ Ir vienas, ir kitas nori pasidalinti savo džiaugsmu su draugais ir pažįstamais. Savaiame suprantama, jog sunkumus įveikusiems sutuoktiniams nebūtina šaukti apie tai nuo stogų. Bet savo džiaugsmu jie gali pasidalinti ir kitaip, pavyzdžiui: pirmieji pasikviesti draugus pietums ar vakarienei. Prie savo satlo bičiulius kviečianti tarpusavyje susitaikiusi sutuoktinių pora tampa vienybės ženklu. Sutuoktiniai taip pat gali atkreipti savo vaikų dėmesį: „Mama nuostabi, nes padarė tokį ir tokį dalyką...“ arba „Tėtis yra nuostabus, nes ...“ Tai pozityvumo ženklas. Tai to paties džiaugsmo, kurį piemuo ar moteris parodo kviesdami savo draugus, išraiška: „Džiaukitės drauge su manimi!“ Reikia išdrįsti tai pasakyti, nes, nors artimieji ir neparodė, bet paprastai viską matė ir girdėjo, kas vyko tuo audros laikotarpiu. Pirmiausia tai girdėjo ir matė vaikai, kurie visuomet tampa pirmaisiais nesantaikos poroje liudytojais, o paskui – ir kiekvieno iš sutuoktinių tėvai bei draugai.

6.2.5. Likti budriems

Išėjimas iš sunkaus laikotarpio ar iš krizės vienareikšmiškai yra pergalė. Tačiau kaip toliau gyvens piemuo ir moteris, kurių vienas buvo praradęs avį, kitas – drachmą? Stengsis būt atidesni, budresni, kad panašūs įvykiai daugiau nepasikartotų. Piemuo be jokios abejonės stengsis akyliau saugoti savo kaimenę, o moteris – atidžiau susidėti savo drachmas. Panašiai vyksta ir poroje tuo pačiu žinant, kad kiekvienas pasilieka su savo charakteriu, savomis silpnybėmis, reakcijomis, šeimos istorija. Labai sunku pakeisti savo charakterį, bet galima keisti savo reakcijas, juolabiau, kad jau vieną sykį nudegėme.

Puikiai žinome, kad atsinaujinę tie patys dalykai sukels tokias pat pasėkmes. Tad išmintinga būtų stengtis panašių situacijų išvengti, kas reikalauja nepaprasto budrumo, savitarpio pagalbos ir daug dialogo. Daugybei porų tai pavyko, todėl galime tvirtinti, jog tai tikrai įmanoma, jeigu tikrai to nori. Atkritimai, nauji sunkūs etapai gyvenime neišvengiami, nes gyvenimas pilnas sunkių

išbandymų ir netikėtumų, bet jeigu pasitikime Viešpačiu ir esame ištikimi maldoje (ar prie jos sugrįžtame), visuomet prisiminkime, jog vienai iš jo avelių pasiklydus dykumoje Gerasis Ganytojas viską palikęs išskubės jos ieškoti.

6.3. Poros gyvenimas Dievo artumoje

6.3.1. Po ašarų – tyras džiaugsmas

Santuokoje būna gražių periodų, pavyzdžiui, pirmųjų dienų žavesys žvelgiant į atsiveriantį gyvenimo kelią, laukiančią bendrą ateitį. Išgyvename begalinį džiaugsmą, kurį prisiminsime visą gyvenimą. Paskui gali ateiti niūrios dienos, apie kurias niekada nė nepagalvojome nei įsivaizdavome, kad mums taip atsitiks... Deja! Ne visos sutuoktinių poros išgyvena tokius sunkius periodus, kuriuos čia minime, bet visos anksčiau ar vėliau susiduria su didesniais ar mažesniais sunkumais.

Vieną rytą saulė pateka ir viskas nušvinta. Tai ilgo triūso vaisius, maldos, draugų ar patarnaujančio kunigo pagalbos rezultatas, nuolatinės ir nepailstančios meilės vaisius. Sutuoktiniai naujai vienas kitą atranda – kvėpuoja. Tuomet džiaugsmas sugrįžta. Bet tai jau ne pirmųjų santuokos dienų susižavėjimo džiaugsmas, o daug gražesnis, gilesnis, išmėgintas džiaugsmas, ne tiek emociingas, kiek paprastas! Buvome išgryninti ugnimi. Išmėginimas įveiktas. Meilė begalinė. Kaip dar kitaip šį jausmą nusakyti?

6.3.2. Labiau nusizeminti

Pirma ateinanti mintis: tampome nuolankesni, paprastesni. Lyg po operacijos – stebimės, kad likome gyvi, galime vaikščioti... Pranašas Elijas, bėgdamas nuo karalienės Jezabelės keršto, ieškos priebėgos pas Dievą ant Horebo kalno (1 Kar 19, 1–15). Tačiau kelyje skausmingai pripažįsta: „Aš nesu geresnis už savo protėvius.“ Jis iš tikrųjų galvojo, kad jam labiau nei jiems pavyks sugrąžinti savo tautą pas Dievą dėl širdyje degančio uolumo?.. kad ir kaip ten būtų, Dievas išvedė Eliją iš baisios patirties – pralaimėjimo vykdant savo misiją. Taip, jis nėra geresnis, nėra už kitus viršesnis – jis tik Dievo tarnas. Šį supratimą Dievas dovanoja tiems, kuriems pavyksta iš tos situacijos „išsivynioti“: jie tampa nuolankūs, Dievas juos padaro paprastesniais. Sieloje įvyksta atsipalaidavimas. Sutuoktiniai vienas į kitą pažvelgia naujai. Dievo akivaizdoje pagaliau esame savimi.

6.3.3. Pripažinti Dievo artumą

Dar vieną dalyką reikėtų pasakyti: Dievas ten visuomet buvo. Išsilaisvinę iš sunkumų visuomet instinktyviai pažvelgiame atgal. Kodėl pavyko iš to išbristi? Kaip minėjome anksčiau, reikia valios pastangų, ištvermės, atkaklumo, leisti į savo esybės gilumą ir ten atrastume reikiamų jėgų sunkumams įveikti. Paskui peršasi dar vienas aiškumas – juk Dievas buvo ten, toje situacijoje! Tai jis mums siuntė savo Šventąją Dvasią, kad suteiktų šviesos: labai subtiliai jis leido įvykti tam tikram susitikimui, paimti tam tikrą knygą, galbūt patirti tylą... Šventoji Dvasia žingsnelis po žingsnelio vedė mus į šviesą. Dievas labai subtilus, veikia neprimeddamas savęs, bet labai

veiksmingai: su didžiausia pagarba mūsų laisvei jis tampa mūsų gyvenimo aplinkybių, įvykių bendrininku, kad vestų mus į tiesą apie mus pačius, į tikrąją meilę. Dievas su mumis. Krikščionių poros dažnai mėgsta sakyti: „Santuokos sakramento malonė visada veikia – neišgaruoja!“

6.3.4. Dievas toliau budi ir laukia

Trečias dalykas. Tęskime atradimų kelionę. „Išbridę“ tuojau pastebime, kad „pemu viską palikęs leidosi mūsų ieškoti“. Šimtas avių ir... viena nuklysta! Fariziejai – būkite jiems gailestingi! – neskiria vienos avies nuo kitos, o ganytojas skiria. Kiekviena jų turi vardą. Ne kas kitas, o meilė skatina jį ieškoti savo avelės. Kiekvienas yra šitai Dievo mylimas! Didysis ir visa pranokstantis atradimas išbridus iš duobės – tai supratimas, jog esame Dievo numylėtiniai! Jėzus savo mokiniams sako: „Juk patsai Tėvas jus myli“ (Jn 16, 27). Niekas kitas negali taip subalansuoti krikščioniškojo ir žmogiškojo gyvenimo. Turėti Dievą Tėvu, Dievą, kuris pasirūpina mumis iki mažiausiu smulkmenų, lydi ne tik sudėtingais krizių laikotarpiais, bet ir menkiausiam sunkumui užklupus. Žinoma, jis nėra magas, išsklaidantis visas sutemas, kurios kartais susitelkia mūsų horizontuose. Ne, jis yra Tėvas, visuomet esantis šalia ir mumis pasitikintis. Dievas yra Tėvas, kuris mus ugdo, auklėja, veda, gelbsti, padaro mus laisvais. Į mus, savo vaikus, jis sudėjo savo gyvenimą.

6.3.5. Dovanokite džiaugsmą

Ir paskutinis dalykas. Šių palyginimų prasmės išrišimo vainikas – džiaugsmas! Džiaugsmas danguje: visi šventieji ten susirinkę džiūgauja dėl mūsų. Pas Dievą iškeliavusieji mūsų artimieji, ypač tėčiai, mamos ar kiti asmenys, kurie čia, žemėje, nebuvo mums tokie meilūs, dabar danguje nesitveria dėl mūsų džiaugsmu! Juk dabar rūpinantis mumis jiems reikia kompensuoti meilės stygių. O Dievas taip pat moka pakreipti savo malonę. Išvada: neužsisklęskime savo ilgalaikėse ar trumpalaikėse krizėse. Iš jų išeiti – tai suteikti Dievui ir jo bičiuliams džiaugsmo.

Galutinai viską apibendrinant keli klausimai: ar dar tebejaučiame tos krizės pasėkmes? Ar, galiausiai po visko, liko mumyse kokių tai pėdsakų, galbūt kartėlio? Netrukus tai aptarsime žvelgdami į sūnaus palaidūno palyginimą.

6.4. Klausimai „prisėdimo“ pokalbiui

- Žvelgdami į savo sunkias patirtis (išmėginimus, krizes) įvardinkime, kokių priemonių ėmėmės, kad iš jų išeitume? Kurios jų mums davė daugiausia naudos, labiausiai padėjo?
- Konfliktai poroje ar šeimoje neišvengiami. Kai kurie konfliktai ypač daug skausmo ir kančios sukelia vaikams. Kaip juos atpažinti? Ar stengiamės vengti prie vaikų aptarinėti tam tikrus klausimus, kurie juos gali labai žeisti? Ir priešingai, ar stengiamės jiems parodyti, kad drąsa priimti konfliktišką situaciją gali būti pagalba jį sprendžiant?
- Kaip į savo sunkumus, pačią skausmo gelmę, „atsinešame“ Dievą? Į kokį džiaugsmą jis mus, nepaisant visko, kviečia?

6.5. Klausimai grupelės susirinkimui

- Ką jums davė palyginimai apie gerąjį ganytoją, parsinešantį savo pražuvėlę avį, ir moterį, praradusią savo drachmą? Ką konkretaus galite pritaikyti savo gyvenime?
- Kokių priemonių reikėtų imtis siekiant padėti kam nors įveikti išmėginimą, krizę?
- Kaip tokį mokymą, požiūrį, nuostatą (sunkumų atžvilgiu) perduoti savo vaikam?
- Kokias pamokas, padėję kam nors įveikti krizę, išmoksime mes? Kokiam asmeniniams atsivertimui tai mus kviečia?

6.6. Malda

Palyginimas apie paklydusią avelę ir pamestą drachmą

7. ŠEŠTASIS SUSITIKIMAS SŪNUS PALAIDŪNAS

„Atleidimas“

Evangelija pagal Luką

15, 11–32

Jis kalbėjo toliau: „Vienas žmogus turėjo du sūnus. Kartą jaunesnysis tarė tėvui: 'Tėve, atiduok man priklausančią palikimo dalį'. Tėvas padalijo sūnums turtą. Netrukus jaunėlis, susiėmęs savo dalį, iškeliavo į tolimą šalį. Ten, palaidai gyvendamas, išėikvojo savo lobį.

Kai viską išleido, toje šalyje kilo baisus badas, ir jis pradėjo stokoti. Tada nuėjo pas vieną šalies gyventoją ir stojo jam tarnauti. Tasai jį pasiuntė į laukus kiaulių ganyti. Jis geidė prikimšti pilvą bent ankščių jovalo, kurį ėdė kiaulės, tačiau nė to jam neduodavo. Tada susimąstė ir tarė: 'Kiek mano tėvo samdinių apščiai turi duonos, o aš čia mirštu iš bado! Kelsiuos, eisiu pas tėvą ir sakysiu: 'Tėve, nusidėjau dangui ir tau.'¹⁹ Nesu vertas vadintis tavo sūnumi. Priimk mane bent samdiniu.' Jis pasiryžo ir iškeliavo pas tėvą.

Tėvas pažino jį iš tolo, labai susigraudino, pribėgo prie jo, puolė ant kaklo ir pabučiavo. O sūnus prabilo: 'Tėve, nusidėjau dangui ir tau. Nebesu vertas vadintis tavo sūnumi...' Bet tėvas įsakė tarnams: 'Kuo greičiau atneškite geriausią drabužį ir apvilkite jį. Užmaukite jam ant piršto žiedą, apaukite kojas! Atveskite nupenėtą veršį ir papjaukite! Puotaukime, linksminkimės! Nes šis mano sūnus buvo miręs ir vėl atgijo, buvo pražuvęs ir atsirado'. Ir jie pradėjo linksmintis.

Tuo metu vyresnysis sūnus buvo laukuose. Eidamas namo ir prisiartinęs prie sodybos, išgirdo muziką ir šokius. Jis pasišaukė tarną ir paklausė, kas čia dedasi. Tas jam atsakė: 'Sugrįžo tavo brolis, tai tėvas liepė papjauti nupenėtą veršį, kad sulaukė jo sveiko'. Tada šis supyko ir nenorėjo eiti namo. Tėvas išėjęs pradėjo vadinti jį vidun. O jis atkirto tėvui: 'Štai jau tiek metų tau tarnauju ir niekad tavo įsakymo neperžengiau, o tu man nė karto nesi davęs nė ožiuko pasilinksminti su draugais. Bet vos tik sugrįžo šitas tavo sūnus, prarijęs tavąjį turtą su kekšėmis, tu tuojau jam papjovei nupenėtą veršį'. Tėvas atsakė: 'Vaikeli, tu visuomet su manimi, ir visa, kas mano, yra ir tavo. Bet reikėjo puotauti bei linksmintis, nes tavo brolis buvo miręs ir vėl atgijo, buvo žuvęs ir atsirado!'“

7.1. Palyginimo paaiškinimas

7.1.1. Trijų veiksmų palyginimas.

I veiksmas. Jaunesnysis sūnus: nuodėmė ir gailėtis (11–19 eilutės)

Vėjavaikis. Pasinaudoja savo laisve, įsigeidžia gyventi savarankiškai, būti nepriklausomas nuo tėvo, pats kurti savo gyvenimą. Ir staiga tas gyvenimas subyra, jaunuolis nupuola į visišką skurdą, kad net kiaulių jovalas tampa maistu (kiaulė žydams – nešvarumo simbolis). Pasiekęs patį dugną galiausiai susimąsto – tai sugrįžimo pas tėvą, atgailos pradžia. Tas sugrįžimas, žinoma, yra savanaudiškas, bet vis tiek sugrįžimas. Čia Jėzus savaip persako Adomo ir Ievos istorija: noras kurti savo gyvenimą be Dievo, išsiblaškytas, vargas, kvietimas sugrįžti pas Dievą. Savanaudiškas grįžimas? Žinoma, mes sugrįžtame pas Dievą vis dar būdami savo nuodėmių

belaisviais, bet tvirtai tikėdamiesi būti priimti; tobulas gailėstis rasis kai Tėvas parodys savo meilę.

II veiksmas. Tėvas: meilė ir tiesa (20–24 eilutės)

Tėvo elgesys dvejopas. Viena vertus, matydamas sugrįžtantį sūnų jis parodo begalinę meilę ir džiaugsmą. Puota, šventinis drabužis – jokio priekaišto, jokios užuominos apie praeitį. Viskas baigta! Visa užlieja meilė! Kita vertus, tėvas įvardija tiesą: blogio šaltiniu jis laiko ne tiek regimą nuodėmę, kiek po ja slypinčią tikrovę: „Šis mano sūnus buvo miręs ir vėl atgijo, buvo pražuvęs ir atsirado.“ Jėzus išryškina visų žmogaus nuodėmių šaltinį: tragiškiau už pinigų švaistymą, už visas nuodėmes kartu sudėjus yra noras kurti savo gyvenimą be Dievo, daugiau Dievo nemylėti. Šitaip akimirksniu tampama vergu, išrinka mirtis. O išganymas, laisvė reiškia sugrįžimą pas Tėvą, asmeninio santykio su Tėvu atkūrimą. Tas santykio atkūrimas, išgydymas įvyks palaipsniui. Tai bus naujas gyvenimas – prilygstantis puotai! Tai atgimimas.

III veiksmas. Vyresnysis sūnus: teisingumas ir puikybė (25–32 eilutės)

Vyresnysis sūnus, teisus žmogus, pasipiktina tėvo atleidumu vėjavaikiui sūnui, kuris viską iššvaistė. Tai fariziejaus nuostata muitininko atžvilgiu (Lk 18, 9–14), puikybė teisųjų, kuriems nieko neprikiši, bet kurie nieko ir nemyli... Jaunesnysis sūnus buvo nusidėjęs, bet dabar jau toks nėra, nes jam atleista... Vyresnysis sūnus suformuoja išpūdį, jog yra teisus žmogus, bet stokodamas savo broliui gailėstingumo atsiskleidžia kaip nusidėjęs. Jėzus, kaip pedagogas, parodo, jog už taisyklių laikymąsi kur kas svarbesnė yra meilė, kuri viskam suteikia prasmę: ištikimybei kai ji pakurstoma, neištikimybei kai ji nuskaistinama.

Bažnyčios Tėvai naują jaunėlių sūnų dažnai prilygina pačiam Jėzui, kuris paliko savo Tėvo namus ir atėjo į žemę surinkti iššvaistyto tėvo turto. Naujasis vyresnėlis sūnus taip pat prilyginamas Jėzui, kuris visuomet yra su Tėvu ir kurio maistas – vykdyti savo Tėvo valią... Šis palyginimas atskleidžia nuodėmės dramą, bet dar labiau, kaip kontrastas nuodėmei, išryškina nepaprastą Dievo gailėstingumą. Tad pamoka mums – prisiminus savo nuodėmę niekuomet nepamiršti ir gauto atleidimo.

7.2. Poros gyvenimas

Sūnaus palaidūno palyginimas – tai palyginimas apie atleidimą. Be atleidimo neįsivaizduojamas ir sutuoktinių poros gyvenimas. Dėl to, kad paprasčiausiai neįmanoma vyrui ir moteriai gyvenant drauge niekada vienas kito per visą gyvenimą daugiau ar mažiau neįžeisti. Kad ir kaip būtų, visos žaizdos, ypač padarytos mylimo žmogaus, to vienintelio, kurį išsirinkome, labai skausmingos. Kuo labiau ką nors mylime, tuo giliau jo sužeidimai paliečia širdį.

7.2.1. Vienas už kitą atsakingi

Priimdami Santuokos sakramentą sutuoktiniai tampa vienas už kitą atsakingi; ne tik už kito gyvybę, bet ir psichologinę pusiausvyrą, sielos būseną, supratingumą, gyvenimo džiugumą,

savijautą – vienu žodžiu, už visą sutuoktinio esybę. Tad, jeigu esama žmogiško ryšio, kuriame atleidimas yra gyvybiškai svarbus, be jokios abejonės tai yra sutuoktinių pora: gyvendami po tuo pačiu stogu vyras ir moteris nuolat sąveikauja, kuria gyvenimiškas situacijas, galinčias vesti į visokiausius nesusipratimus bei sužeidimus. Gyvenant poroje, visą laiką kartu ir dar drauge su vaikais, galinčiais išvesti jus iš kantrybės, neišvengiamai kyla susierzinimų, įtampų, atsiranda skirtingų požiūrių, konfliktų, kurie reikalauja atleidimo, net ir mažuose dalykuose: „Tegul saulė nenusileidžia ant jūsų rūstybės!“ (Ef 4, 26), sako šventasis Paulius, o Jėzus pateikia gairę: „iki septyniasdešimt septynių kartų“ (Mt 18, 22).

Žinoma, atleidimas atleidimui nelygus. Visi puikiai žinome, kad maži, iš kasdienio gyvenimo kylantys sužeidimai yra skausmingi: įsiklausymo, dėmesio stoka, užgaulūs žodžiai ir pan. Bet taip pat esama ir didelių sužeidimų, sukrečiančių iki širdies gelmių ir galinčių, jei ne išardyti porą, tai bent jau padaryti ją bevaisę: tai, žinoma, neištikimybė, išdavystė, bet taip pat ir melas, veidmainystė, egoizmas, panika, žeidžiantys žodžiai ir pan. Sąrašas gali nesibaigti. Kad ir kaip giliai būtume sužeisti, prašyti atleidimo yra būtina.

Savo palyginime Jėzus mums pateikia prašomo atleidimo psichologinius etapus:

1. Prašyti atleidimo:

a) Kaltė: netinkamai gyvendamas sūnus iššvaisto savo turtą. Norėdami prašyti atleidimo paprastai puikiai žinome, dėl ko tai darome. Reikia drąsos pripažinti savo kaltę ar kitam padarytą sužeidimą, atleidimą priimti ir patirti. Atpažinti ir įvardinti priei to privedusius įvykius – pirmas ir svarbiausias žingsnis.

b) Į atgailą sūnų vedę veiksniai: badas, kiaulių ganymas, alkis. Žinoma, materialinis skurdas paskatina sūnų palaidūną pagalvoti apie sugrįžimą pas tėvą; kai kurie gali manyti, jog tai savanaudiškas žingsnis. Bet ir psichologinis skurdas, kurį galime pajusti tarp sutuoktinių ar šeimoje, taip pat kažkuria prasme veda prie savanaudiškų motyvų. Norime susigražinti meilę, prarastą laimę ar nutrūkusį ryšį, atkurti santykius, kuriuos laikome vertingais. Kad ir kokie būtų gailėsčio motyvai, jie vis tiek sukelia skausmą, bet tuo pačiu sužadina ir atsinaujinimo troškimą.

c) Gailestis: „Tada susimąstė...“ Gailestis – tai pačioje širdies gelmėje gimstantis jausmas. Kad jį pajustumė ir dar labiau, kad rastume tinkamų žodžių tam asmeniui, kuriam jie skirti, paliesti, turime nusileisti į savo esybės gilumą. Sau širdyje pripažinti savo kaltę niekada nėra lengva; visuomet lengvai atrandame, kuo pasiteisinti: „Jei mano vyras toks nebūtų“, „Jei mano žmona nebūtų taip pasielgusi“ ir pan. Pirmoji reakcija dažnai būna noras vertinti kaltę kaip kito asmens elgesio pasekmę. Gyvenant poroje mūsų poelgiai neišvengiamai sąveikauja, tad visuomet galime atrasti daugiau ar mažiau teisėtų pasiteisinių, nebent ta kaltė tikrai būtų labai rimta. Jau Pradžios knygoje Adomas permeta savo kaltę Ievai: „Moteris, kurią man davei... Žaltys...“, o pats save laiko nekaltu.

Pripažinti savo kaltę neieškant pasiteisinių kito elgesyje jau yra pirmas, dažnai labai sunkus, žingsnis. Vienas kitą mylinčių sutuoktinių poroje toks pripažinimas sužadina vidinį gailestį: „Nereikėjo man to daryti“, „Nereikėjo man to sakyti.“ Tačiau neišsakytas gailestis neleis nusiraminti ir nepadės atkurti ryšio.

d) Atleidimo troškimas: „Kelsiuos, eisiu pas tėvą“, sako jaunesnysis sūnus. Toks apsisprendimas aiškiai išsako troškimą: „Noriu“, kuris yra būtina sąlyga, bet ne „su sąlyga, kad...“

tu pasikeisi.“ Šitas „noriu“ yra „su sąlyga, kad aš pasikeisiu“, ir be išankstinių sąlygų. Bet tai netrukdyt kur kas vėliau viską peržiūrėti ir sudėlioti taškus, kai psichologinės aplinkybės bus tam palankios. Atleidimas – būtinas žingsnis sužeistiems santykiams atkurti; tai pareikalauja daug pastangų, kurios pranoksta puikybę, savimeilę, troškimą pasiteisinti, būti teisiu. Bet visų pirmiausia atleidimas pažadina norą kažką keisti savo gyvenime ar savo elgesyje, kad tos pačios priežastys nevestų į tą patį rezultatą.

e) Nuolankumas: „Nebesu vertas vadintis tavo sūnumi...“ Jis visuomet būtinas: „Nusidėjau dangui ir tau.“ Perkeliant į sutuoktinių santykius sakytume: „Aš tave užgavau, priverčiau kentėti, pažeminau“ ir pan. Frazės, kurias ganėtina sunku ištarti, bet jos būtinos, jei norime prašyti ir gauti iš kito asmens (ar visų asmenų, kuriuos galėjome įskaudinti) atleidimą. Garsiai pripažinti savo kaltę ar kaltes niekada nėra lengva. Tai negali įvykti bet kur nei bet kada. Reikia laiko pamąstyti, kokia vieta ir koks metas bus tam tinkamiausi; tai reikalauja tam tikros įžvalgos, nes ne būtinai per pirmą atvirą pokalbį ir nuoširdų prisipažinimą viskas apsisvers.

Kiekvieno atleidimo, kurį norime gauti, kelionėje šie penki etapai yra būtini.

II. Gauti atleidimą:

Nepakanka tik atleidimo prašyti. Reikia, kad ir kitas sutiktų jį duoti. Savo palyginime Jėzus mums pateikia gaunamo atleidimo psichologinius etapus:

a) **„Tėvas pažino jį iš tolo, labai susigraudino, pribėgo prie jo, puolė ant kaklo ir pabučiavo.“**

Šio tėvo elgesyje nuostabu tai, kad jis jau labai seniai suprato, jog jo sūnus vieną dieną sugrįš ir prašys atleidimo. Jis žino, jog meilė visuomet už viską stipresnė ir kad toks stiprus ryšys, koks jungia tėvą ir sūnų, niekada negali būti visiškai nutrauktas. Vaikai puikiai žino, jog, kad ir ką padarytų ar pasakytų savo tėvams, šie jiems visuomet atlis.

Tačiau tėvui nebuvo sunku suprasti, kad šitas sugrįžimas sūnui bus sunkus ir žeminantis, kad jis nežinos, kokiais žodžiais nei kokiais veiksmais turėtų visa tai išreikšti. Taigi jis neleidžia jam kankintis rezgant sudėtingus sakinius ir negrabiai dėliojant judesius. Tėvas susigraudina, pribėga, puola ant kaklo ir švelniai pabučiuoja netardamas nė žodžio.

Poroje, kai reikia atleisti, siūloma elgti taip pat: pajusti gailestį tam, kurį matome esant kupiną nuolankumo, neleisti jam nejaukiai jaustis rezgant sudėtingą savo išpažinties tekstą ir paimti į glėbį netariant nė žodžio ir be jokių sąlygų. Pasijutimas kito kailyje – begalinio supratimo bei pastangų reikalaujantis žingsnis, bet rezultatas visuomet bus teigiamas ir vertingas.

Peržvalga ir taškų sudėliojimas įvyks vėliau, kai širdys jau bus nurimusios. Tai ne išsisukimas, o sveika nuovoka. Būtent šiame žingsnyje malda, prašant veikti santuokos sakramento malonei, suteikia reikalingų jėgų.

„Šita paslaptis yra didelė“, sako šventasis Paulius, o mums dar niekada taip ir nepavyko išmatuoti jo visų galimybių nei išsemti to begalinės Meilės šulinio.

b) **„Šis mano sūnus buvo miręs ir vėl atgijo.“**

Atleidimas leidžia pradėti naują gyvenimą. Poros gyvenime, vyro ir moters ryšyje buvo dalykų, kurie mirė, pražuvo (galbūt netgi tai, kas galėjo tęstis amžinai), ir štai sutuoktinio duotas atleidimas leidžia atkurti gyvenimą, atgauti ramybę, kažkuria prasme susigrąžinti laimę.

Sūnaus sugrįžimo proga surengiama šventinė puota. Tėvas paliepia papjauti nupenėtą veršį ir išreiškia savo džiaugsmą pagal savo laikmečio papročius. Bet ir šių laikų sutuoktiniai puikiaisiais išmano, kaip galima švęsti meilės atsinaujinimo iškilmę.

Jėzus rodo mums atleidimo kelią. Bet gyvenime tai nėra jau taip paprasta. Kiek daug kartų esame girdėję frazę: „Šito aš jam ar jai niekada negalėsiu atleisti.“ Iš tikrųjų nėra atleidimo, kuris būtų visiškai neįmanomas, bet yra atleidimų, kurie yra labai ilgi ir skausmingi. Pačiais sunkiausiais atvejais tik maldoje sutuoktinis ar sutuoktinė gali atrasti jėgų atleisti: „Aš negaliu, bet tu, Viešpatie, tu gali tai padaryti už mane. Suteik man savojo atleidimo jėgos.“

Labai dažnai reikia atlikti milžinišką darbą su savimi, nueiti tam tikrą kelią, pereiti etapus, o tai per vieną dieną neįvyksta. Bet troškimas atleisti gali jau pasireikšti per tam tikrą dėmesį, gestus, žodžius, tam tikrą švelnumą, kurį kitas gali suprasti. Meilės kalbų yra daug ir jos dažnai būna tylios, bet tikrai trokštanti atsikurti sutuoktinių pora galiausiai visuomet išmoksta jas suprasti, kaip laukiant vėluojančio pavasario darosi pastebimas kiekvienas mažytis jo artėjimo ženklas.

7.3. Poros gyvenimas Dievo artumoje

7.3.1. Dvi pastabos apie atleidimą

I. Atleidimas pirmiausia yra tikėjimo aktas, o ne jausmas

Jeigu lauksime, kol mūsų įskaudinti jausmai nurims, teks laukti labai ilgai. Ne, atleidimas pirmiausia yra tikėjimo aktas: tikėjimo kitu asmeniu, nes giliai žinome, jog nepaisant sukkelto skausmo, to kito širdyje visuomet bus dar pakankamai meilės. Kitam visuomet atleidžiame dovanai, nes tai ji, tai jis. Nusiramimas gali ateiti tik paskui. Atleidimas yra tikėjimo aktas – tikėjimo Dievu (tai, krikščionio gyvenime, neatsiejama nuo pasitikėjimo kito atleidimu). Mūsų tarpusavio atleidimai ne visuomet yra tobuli, puikiai jaučiame, kad vis dar gali įsimaišyti kartėlio ar neteisybės jausmas. Tikėjimo aktas taip pat reiškia, kad savo atleidimą mes įdedame į Dievo atleidimą: Dievas atbaigs, papildys, išskleis ir išstobulins mūsų atleidimą, mūsų susitaikymą. Tai vyksta per Sutaikinimo (Atgailos) sakramentą (dar vadinamą Išpažintimi) arba maldoje. Tikėjimas, mūsų atleidimas Dievo atleidime, turi lydėti mūsų gyvenimą, o ne besikeičiančius (kas yra normalu) mūsų jausmus bei pojūčius. Mūsų jausmai, lydimi atleidimo, galiausiai taip pat nurims.

II. Sutvarkyti savo atmintį

Atleisti nereiškia pamiršti. Žinome. Bet ką daryti su atmintimi? Vos vienas žodis, kvapas, vaizdinys ir, žiūrėk, vėl užplūsta prisiminimai, pabunda jausmai bei pojūčiai ir „prasideda!“ Sugrįžtame prie kivirčių, kurie įvyko vakar ar net prieš dvidešimt metų! Tada sušunkam: „Vadinasi, dar neatleidau!“ Palankiausios sąlygos, kad susigrąžinta vienybė vėl susilpnėtų. Ką daryti? Keturi žingsniai:

- **Pasakyti sau, kad tai normalu: atmintis tiesiog dirba savo darbą.** Sugrąžina mus prie visokiausių patirčių: sunkių, skausmingų ar džiaugsmingų. Atsiminti reikia. Bet svarbu savo atmintį valdyti. Ką darysiu, kai tie prisiminimai iškils? Pasiduosiu ir leisiu jiems mane valdyti ar verčiau aš juos valdysiu? Tai palikta mūsų laisvei.
- Ką daryti? **Prisiminti atleidimą.** Iškilus skausmingiems prisiminimams atsikirsti šitaip: „Taip, tai buvo vakar ar prieš dvidešimt metų, bet aš atleidau, kitas man atleido.“ Dievo gailestingumas išsiliejo! Savo atminčiai, mumyse sukylantiems jausmams, pojūčiams ar prisiminimams, kurie vėl gali pažadinti pyktį mumyse ar vesti į barnius, atsikirsti: „Ne, atleidimas jau duotas! Nebenoriu grįžti atgal.“ Labai dažnai atminčiai sužadinus barnio prisiminimus atleidimą mes kaip tyčia užmirštame. Bet kas čia svarbiau: barnis, kuris gali nuvesti į pražūtį, ar atleidimas, kuris veda į gyvenimą, į dar didesnę meilę nei anksčiau? Filosofas Sorenas Kierkegardas (Soren Kierkegaard) viską apibendrina tokiu viską paaškinančiu sakiniu: „Kad pamirštum praeitį, prisimink atleidimą.“
- **Dėkoti.** Kaip gi galima nesidžiaugti kaip tam palyginimo tėvui? Nūnai jaučiame laisvę po akimirkos, valandėlės ar daugybės metų slegiančio sunkumo. Dėkokite Dievui!
- **Atsigriebti!** Tai reiškia rodyti meilę, nes būtent meilės ir trūko. Visą atitaisyti – tai neatidėliotinas troškimas to, kuris buvo kitą įskaudinęs. Tas atitaisymas visuomet bus meilė, pasireiškianti veiksmais, žodžiais ir taip pat tylą.

Šie keturi žingsniai mūsų smegenims tekainuoja vos pora sekundžių, išskyrus paskutinįjį, kai kartais reikia paieškoti gėlių... Atleisti nereiškia pamiršti. Bet reikia valdyti savo atmintį. Tai palikta mūsų laisvei, mūsų sprendimams, mūsų valiai. Šitoks darbas, kurio imsime tiek, kiek reikės, nuramins kiekvieno iš sutuoktinių jautrumą, ir iš prisiminimų pamažu išsitrins visa, kas gali pakenkti, silpninti: vis dar prisiminsime, bet atmintis jau bus išsivaliusi nuo agresijos ir prisipildžiusi atleidimo.

7.4. Klausimai „prisėdimo“ pokalbiui

- Ką mums reikia būti vienam už kitą atsakingam savo poroje, šeimoje, visuomenėje?
- Žvelgiu į tai, kas mano sutuoktinės (sutuoktinio) elgesyje mane labiausiai žeidžia: iki kiek esu pasirengęs (-usi) atleisti?
- Kai sužeidžiu savo sutuoktinę (sutuoktinį): kada jau jaučiuosi pajėgus (-i) prašyti jos (jo) atleidimo?
- Garis Čapmanas (Gary Chapman) savo knygoje „Penkios meilės kalbos“⁶ įvardija penkias: palaikymo žodžiai, laiko leidimas kartu, dovanos gavimas, paslaugos, fizinis prisilietimas. Kuri iš šių kalbų mus labiausiai susitaikina?
- Kada, prie kokių sąlygų mūsų atleidimai virsta tikėjimo aktais?

⁶ Lietuviškas leidimas: Gary Chapman, penkios meilės kalbos. Kaip suprasti ir išmokti meilės kalbą. Vilnius: Alma littera, 2008. (Vert. past.)

7.5. Klausimai grupelės susirinkimui

- Ar visi atleidimai sutuoktinių poroje įmanomi? Su kokia sąlyga?
- Šiuolaikinėje mūsų visuomenėje dažniausiai naudojama priemonė konfliktams spręsti ir atleidimui išvengti yra skyrybos. Kaip krikščionių pora gali Santuokos sakramente atrasti jėgų tam pasipriešinti? Kokią poziciją turime užimti?
- Kaip atleidimo turtingumą parodyti savo vaikams?
- Kaip kartu su Dievu galime valdyti savo atleidimų atmintį?

7.6. Malda

Sūnaus palaidūno palyginimas

8. SEPTINTASIS SUSITIKIMAS APMIRŠTANTIS GRŪDAS

“*Kančia skatina tobulėti*”

Evangelija pagal Joną

12, 24–26

Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: jei kviečių grūdas nekris į žemę ir neapmirs, jis pasiliks vienas, o jei apmirs, jis duos gausių vaisių. Kas myli savo gyvybę, ją pražudys, o kas nekenčia savo gyvybės šiame pasaulyje, išsaugos ją amžinajam gyvenimui. Kas nori man tarnauti, tegul seka paskui mane: kur aš esu, ten bus ir mano tarnas. Kas man tarnaus, tą pagerbs mano Tėvas.

8.1. Palyginimo paaiškinimas

Keletu žodžių Jėzus apibendrina visą savo gyvenimą suteikdamas jam prasmę. Jis kalba kaip mokytojas, kuris bet kokiose situacijose, kad ir labai sunkiose, moko savo mokinius, čia vadindamas juos tarnais. Jėzus žvelgia į savo mirtį ir mato prisikėlimą. Tą pačią perspektyvą jis atveria ir mums.

Čia Jėzus palygina save su kviečių grūdu, kaip kitoje vietoje palygina save su vynmedžiu. Puikiai žinome, kad grūdo mirtis lemia jo vaisingumą. Jei grūdas nemirs, liks bergždžias. Matome kontrastą: mirtis, visiškas savęs dovanojimas yra kaina už gyvenimą. Savo mirtimi Jėzus dovanos gyvenimą visam pasauliui.

Jėzus ir mus prilygina šitam grūdai, kuriam skirta mirti, idant turėtume gyvenimą („jei kviečių grūdas nekris į žemę ir neapmirs...“, „kas pražudys savo gyvybę...“). Gyvenimas čia pristatomas kaip begalinė tikrovė, amžinas, pastovus gyvenimas, kurį galime „užkonservuoti“; gyvenimas kartu su Tėvu, kuris mums sugrąžina mūsų kilnumą, kaip Evangelijoje sakoma: „Jis mus pagerbs“ (plg Jn 12, 26). Tad kokių kelių eiti? Sekti Jėzų: pereiti kryžių, mirti, kad kitus įtrauktume į gyvenimą kartu su Dievu, į dalyvavimą Jėzaus duotoje pasaulio išganymo dovanoje. Paradoksas čia – kad iš mirties pereinama į gyvenimą. Tai meilės kelias.

8.2. Poros gyvenimas

8.2.1. Atsižadėti ir priimti, kad galėtume augti

Nelengva išgirsti, jog norint duoti vaisių reikia mirti. Tai nesuvokiama. Netgi šokiruoja. Ar tikrai reikia mirti, kad neštum gausių vaisių? Ir mirti kam?

Visi, kas ankstyvą pavasrį yra matę jau sužėlusį, bet dar sniegu padengtą ir, regis, sušalusį, kone mirusį, kviečių lauką, gerai žino, jog šitas etapas yra būtinas, kad po kelių mėnesių iš jo galėtų išaugti puikiausias derlius. Mūsų gyvenimas veikia tuo pačiu principu: neišvengiami išbandymai, kuriuos turime įveikti, turėtų padėti mums augti (ir padeda!), net jeigu tą akimirką atrodo visiškai kitaip.

Visi savo kasdienybėje patiriame išmėginimų, bet apie juos nė nepagalvojame. Kuri gi situacijų pora tam tikru savo bendro gyvenimo tarpsniu neišgyvena ilgesnio ar trumpesnio, sunkesnio ar lengvesnio „audrų“ periodo? Kuri gi pora kažkuriuo momentu neišgyvena tarpusavio

nesusipratimų, griausmingų ginčų periodo, nepatiria žeidžiančių žodžių ar slegiančios tylos, palankios rasti nuomonių skirtumams ir nesupratimui, laikotarpių? Kuriam gi iš mūsų neteko vieną dieną pasakyti: „Kur gi nueisime vienas kito šitaip nesuprasdami, nesusikalbėdami ar, bligiausia, nebemylėdami, bent jau kaip anksčiau mylėjome?“

8.2.2. *Noras kurti iš naujo*

Norėdami išeiti iš tokios situacijos, aišku, rasime ne vieną ir visiems gerai žinomą žmogišką priemonę. Tačiau jokia žmogiška priemonė čia nepadės, jeigu iš pat pradžių nebus tvirto abiejų sutuoktinių noro kai ką atkurti – kai ką geresnio nei buvo iki šiol. O kur to noro pasisemti, jeigu viskas, atrodo, prarasta? Iš Jėzaus mokymo: „Jei kviečių grūdas nekris į žemę ir neapmirs, jis pasiliks vienas, o jei apmirs, jis duos gausių vaisių.“ Stebėdami gamtą galime pamatyti, jog vėtrai nulaužus medžio šaką, šis kitoje vietoje išleidžia atžalą, atgyja, įsigali ir sužydi. Net jeigu medis nukertamas ir iš kamieno telieka kelmas, po kiek laiko beveik visuomet aplinkui jį išauga daugybė atžalų: jos įsigali, dar labiau žaliuoja, jaunos, pilnos gyvybės ir jėgos. Iš pirmo žvilgsnio toks pavyzdys gali atrodyti kiek paviršutiniškas. Ir vis dėlto – tai krizę išgyvenančios poros įvaizdis. Krizė yra tarsi kokia liga. Reikia vaistų jai gydyti. Ir pirmieji vaistai – abiejų sutuoktinių noras išgyti, išsivaduoti, kas neišvengiamai susiję su auka, atsižadėjimu, valios pastangomis. Būtent tai ir reiškia numirti sau. Prieš išgydydamas ligonį Jėzus pirmiausia klausia: „Ar nori pasveikti?“ Kiekvienas žino, jog tam reikia laiko, pastangų. Kurį laiką netgi reikia susitaikyti su tam tikru negijimo ar net mirties jausmu, o paskui vieną dieną pajuntame troškimą atgimti, kurti iš naujo, sugriauti širdis paralyžiuojančias užtvanas.

Išėję iš ilgo tamsaus tunelio dar labiau branginame šviesą ir gryną orą. Perėjusi ilgą ir sunkų krizės laikotarpį sutuoktinių pora galbūt jaučiasi sugniuždyta, bet taip pat ir paaugusi, sustiprėjusi, jautresnė daugybei mažyčių meilės ženklelių, labiau apsisprendusi gręžtis į kitus ir galiausiai laimingesnė žmogiškoje plotmėje. Ji jau pasirengusi nešti gausių vaisių.

„Jei kviečių grūdas (...) apmirs, jis duos gausių vaisių.“ Kai vyras ir moteris vieną dieną atranda jėgų susėsti vienas priešais kitą ir nuoširdžiai vienas kito paklausti: „Koks dabar bus mano vaidmuo mūsų poroje? Šeimoje? Ir kaip mes galime norėti nešti gausių vaisių?“, jie tampa pora, kuri išgyvenusi sunkų laikotarpį, galiausiai iš jo išėjo paaugusi. Žinoma, ne visos krizės augina, ypač, jei ji buvo labai skausminga. Bet kiekvienas, norintis iš jos išeiti, randa savyje noro pradėti naują gyvenimą, įgyti naują mąstymo ir veikimo būdą.

8.2.3. *Perkeistas skausmas*

Deja, sutuoktinių tarpusavio santykių krizės nėra vienintelės krizės gyvenime. Kiekvienas pereiname daugybę sunkių etapų, per kuriuos jaučiamės lyg mirę. Pats didžiausias ir neatitaisomas gyvenime išbandymas yra mums brangių žmonių mirtys. Tai tarsi kirvio smūgis; regis, daugiau niekada negalėsime atsitiesti. Paskui vieną dieną pagalvojame: „Tėtis (ar mama) man yra sakęs tokį tai dalyką. Noriu eiti ta kryptimi, kad pagerčiau jo ar jos atminimą. Kažkuris mano šeimos narys įskiepijo man tokią tai vertybę. Tai didžiulis dalykas! Nenoriu to užmiršti, noriu perduoti ją savo vaikams“ ir t.t. Ir užuot gedėję ir sielvartavę, kas mus tikrai žudo, pakeliame galvą, atgyjame,

naujai pradėdame išgyventi kasdienybę dėka to iškeliavusio žmogaus, kuris pasėjo mumyse gerą sėklą.

8.2.4. Pamatyti, kas buvo pasėta

Tai dar labiau matosi mirus sutuoktiniui: jis labai daug pasėjo bendroje poros gyvenimo kasdienybėje, o dabar, kai jo jau nėra šalia, pasidaro beveik pareiga tas visą gyvenimą drauge brandintas vertybes iš naujo sudaiginti ir pražydyti jaunosiose kartose. Nežiūrint tam tikrų išimčių, nėra žmogaus, kuris iškeliaudamas amžinybėn nepaliktų ko nors gražaus iš savo gyvenimo. Tai pastebime rengdami mirusiojo laidotuves, kalbėdamiesi su velionio šeimos nariais: „Rytoj laidosite savo tėvelį? Kaip jis gyveno? Kas jam buvo svarbu? Rytoj būtų prasminga ir reikalinga tai pasakyti, kad velionis gyventų per tuos, kurie jį mylėjo.“ Tuomet šeimos nariai, vaikai, vaikaičiai susimąsto: „Tikrai, vieną dieną jis pasielgė va taip – buvo labai gražu. Kitą kartą jis pasakė tokius tai žodžius“; prisiminimais mes atgaiviname mylimą iškeliavusį asmenį ir tie gražūs pavyzdžiai mums pasitarnaus kitose situacijose.

Kuris gi iš mūsų, kurie turime vaikų, nesame pasakę: „Štai šitą vertibę noriu perduoti savo vaikams. Norėčiau, kad po manęs jie prisimintų tokį ar tokį dalyką, kuris man buvo svarbus.“ Kodėl? Nes giliai širdyje trokštame, kad mums iškeliavus pasiliktų kas nors pozityvaus: kas augins tuos, kurie bus po mūsų, kas bus jiems liudijimu; ne tam, kad save pašlovintume, bet kad parodytume vertybes, kurios nušvietė mūsų gyvenimo kelią. Prisimindami, kas buvo mumyse pasėta ir ką turime toliau auginti ir brandinti, tik kitaip ir kitur, galime pozityviai priimti mums brangių mylimų asmenų mirtį. Tai, ką jie mums paliko, turi mus auginti ir neleisti nusiminti. Tai vienintelis būdas „įveikti“ šį išmėginimą, su kuriuo kiekvienas vienaip ar kitaip ir ne kartą gyvenime susiduriame. Tai nepanaikina liūdesio, bet leidžia nepalūžti matant, jog tas ar ta, kurį apraudame, vis dar duoda vaisių.

8.2.5. Pasirinkti gyvenimą

Net jeigu šis palyginimas mums labiau prabyla apie fizinę mirtį, galime taip pat kalbėti apie daugybę mažų savo gyvenimo krizių, kurias vadiname „mažomis mirtimis“ arba tiesiog krizėmis. Tai vienas ir tas pats; kiekvieną jų, mažą ar didelę, sunku išgyventi. Dar kartą Jėzus mums parodo gyvenimo kryptį: „Jei kviečių grūdas (...) apmirs, jis duos gausių vaisių.“

Pavyzdžiui, atsiranda rimtų sveikatos problemų, kurios atima žmogui jėgas, jo autonomiškumą, galimybę gyventi savo namuose. Žmogus dėl to labai išgyvena, kenčia; atrodo, kad visas jo gyvenimo džiaugsmas užgeso ir mirė. Ir vis dėlto, kiek prie savo lovų prikaustytų ar neįgaliojo vežimėlyje esančių ligonių tampa spindinčiais juose gyvenančio Viešpaties liudytojais!

Kai vaikai užauga ir palieka namus išvykdami kurti savo gyvenimų, sutuoktiniai pasilieka vienu du ir šitą etapą labai dažnai išgyvena kaip sunkią krizę, jeigu nesuima savo gyvenimo į rankas, kad vėl statytų jį drauge iš naujo. Pakeisti kryptį, kad atrastum savyje kitų dovanų ir su naujais gebėjimais matytum naują ateitį – tai vienintelė išeitis eiti pirmyn ir augti nepaisant išliekančio skausmo.

Neįmanoma gyventi nuolat gromuliuojant savo nelaimės. Borisas Cirulnikas⁷, nustatęs, kiek žydų vaikų patyrė deportacijos siaubą, nacių koncentracijos lagerius, atskyrimą nuo savo tėvų, įvedė šiandien populiarią sąvoką „resilience“, kuri nusako gebėjimą greitai atgauti fizines ir dvasines jėgas po labai sunkių išgyvenimų, gebėjimą atsigaivinti. Vaikystėje patyrę baisiausias kančias šitie žydų vaikai pajėgė atsitiesti, pakelti galvas, išsiskleisti, atkurti savo gyvenimus, sukurti šeimas ir išbristi iš tokios daugybės skaudžių išbandymų sustiprėję, užaugę.

„Jei kviečių grūdas nemirs...“

Jėzaus žodžių radikalumas gali mus šokiruoti: „Kas nekenčia savo gyvybės...“ (Jn 12, 25). Turėtume tai suprasti išplėsdami žodžių prasmę. Vis dėlto Jėzus patikslina: „gyvybės šiame pasaulyje“, tai reiškia gyvenimo kasdienybės pilkumoje, susikoncentravus vien tik į save, savo mažytes problemas, egoizmą, gyvenimą be platesnio horizonto. O Jėzus, liepęs savo apaštalams irtis į gilumą, ant kryžiaus atidavęs savo gyvybę už visą žmoniją ir prisikėlęs, kviečia mus sekti jį tuo pačiu keliu. Tad „rinkis gyvenimą“ (Įst 30, 19); tikrą gyvenimą, kuris neša gausių vaisių, kuris neapsiriboja kasdieniais rūpesčiais ir problemomis, bet kuris dosniai ir apščiau save kitiems dovanoja, nėra įsikibęs savo mažų varganų pasiekimų, uždarančių savyje. Rinkis gyvenimą, kuri galima mylėti ir kuri išsaugosi amžinajam gyvenimui.

8.3. Poros gyvenimas Dievo artumoje

8.3.1. *Esame įtraukti į Dievo dovaną*

„Kokia iš to nauda?“ Šį klausimą labai dažnai išgirstame iš fiziškai ar dvasiškai kenčiančių žmonių lūpų. „Norečiau, kad iš to būtų bent kokia nauda!“ Toks klausimas dar labiau trikdo, kai jį išgirstame iš mylimo žmogaus lūpų. Jėzus klaba remdamasis savo patirtimi: „Jei kviečių grūdas nekris į žemę ir neapmirs, jis pasiliks vienas, o jei apmirs, jis duos gausių vaisių.“

Jėzus mirė dėl pasaulio išganymo. Jis prisikėlė, ir pasaulis buvo išgelbėtas. Tačiau Viešpačiui neužtenka mus vien išgelbėti. Žinoma, jis būtų galėjęs mums ir taip viską dovanoti, paprasčiausiu būdu. Bet jis nori daugiau. Jis nori mus įtraukti į savo dovaną – į savęs dovanojimą pasauliui dėlei visų žmonių išganymo. Dievo Sūnus tapo žmogumi, o žmonės, gyvendami savo gyvenimus, savo ruožtu gali dovanoti save už visus. Esame įtraukti į Dievo dovaną žmonijos labui.

8.3.2. *Išnaudoti „proga“...*

Pati savyje kančia yra tik negatyvi. Išbandymų nereikia ieškoti, nes jie patys mus suranda. Bet mūsų laisvei palikta galimybė išnaudoti „proga“ (tai svarbus žodis), kurią dovanoja gyvenimą ištikę sunkumai, idant atsivertume kitiems, kad širdis dar labiau prisipildytų gerumo, gailestingumo, dėmesingumo kitam... Žinoma, kai kurie išmėginimai tokie sunkūs, jog neišvengiamai užsisklendžiame tik savyje. Tačiau visuomet išlieka kvietimas atnešti ir sudėti visą šį skausmą į Kristaus auką ant kryžiaus. Visuomet galime žiūrėti į kryžių ir Viešpačiui sakyti: „Aš čia nieko nesuprantu, bet tu supranti.“ Taip: kiekvienas sunkumas gali tapti proga Viešpačiui mus paimti už rankos, ir kartu su juo, kitų labui, aukoti visa, kas mus slegia. Dievo horizontas labai

⁷ Borisas Cirulnikas (Boris Cyrulnik, gim. 1937) yra žydų kilmės prancūzų neuro-psichiatras, vaikystėje patyręs nacių režimo siaubą. Būtent ši patirtis pastūmėjo jį tapti psichiatru. (Vert. past.)

platus: gyvename dėl kitų, dėl savo artimųjų, pažįstamų... Gyvename taip pat ir dėl tų, su kuriais Viešpats nori mus susieti! Danguje pamatysime, kad audros metu išlikome tvirti tik dėl nuolankios, paprastos, toli nuo mūsų gyvenančio (galbūt visai kitame žemyne) ir mums visai nepažįstamo žmogaus pasiaukojimo. Dievas kuria malonės ryšius. Kokiai daugybei vyrų ir moterų taip pat ir mes padedame vien tik paprasčiausiai atiduodami save į Dievo rankas. Dievas viską padaugina malone!

8.3.3. Duoti vaisių

Duoti vaisių. Tai konkretus kvietimas ir mums. Gyvenimo mokomės. Tačiau turime aiškiai suprasti: patys savyje sunkumai ir kančia yra neigiami. Tik įdėta meilė juos įveikiant padeda iš jų išbristi ir padaro tuos sunkumus bei kančią teigiamais. Lygiai taip pat, tik kitoje plotmėje, nuodėmė pati savyje niekuo nepriseda prie mūsų žmogiškumo brandinimo (nors kai kurie ir kitaip kalba). Mus augina būtent gailestingumo patirtis. Nesutarimas poroje gerų vaisių neneša. O susitaikymas neša. Atleidimas sužadina mūsų energiją, užkuria gyvybės varikliuką. O mirtis ir lieka mirtimi – tik Dievas dovanuoja gyvenimą anapus mirties! Tik meilė, stipresnė už mirtį, subrandina vaisius.

Duoti vaisių. Nuostabu matyti kaip žmonės, perėję didelius sunkumus ir audras, dažnai turi ypatingą trauką. Kaip ir tie, kurie pakyla iš savo nuodėmių. Tų žmonių atsitiesimo patirtis ne vieną jaudina. Ir nors niekas nebuvo įvardinta, asmens paslaptis nebuvo atidengta, bet kiekvienas pajaučia: „Su šia pora galime pasikalbėti, jie tikrai mus supras!“ Atsiskleidė žmogiškumo grožis, įvyko atsivėrimas – pažinome, jog esame Dievo numylėtiniai... Visa tai neša gausių vaisių. Niekada nereiktų kitam atliepti: „Žinai, aš taip pat patyriau išbandymą...“, nes vienintelis dalykas, ko kitas žmogus tikisi, tai kad būtų išklaulytas, priimtas. Tuomet ir pamatome vaisius, kuriuos nešame; pamatome, kad Dievas mus tikrai suvienijo su savimi, įtraukė į savo išganymo darbą. Ir kaip Jėzus sako: „Kas man tarnaus, tą pagerbs mano Tėvas.“

8.4. Klausimai „prisėdimo“ pokalbiui

- „Jei kviečių grūdas nemirs...“ Kas išmėginimų laikotarpiu turėtų mūmuse, mūsų elgesyje „numirti“, kad prasiveržtų naujas gyvenimas? Kokią praeities našta nešame, kuri mus slegia ir paralyžiuoja?
- Žvelkime į savo gyvenimo etapus: keturiadešimtmetis, vaikai palieka namus, penkiasdešimtmetis ir t.t. Kur atpažįstame norą vis pradėti iš naujo, keistis?
- Žvelkime į patirtus išmėginimus. Kokių gerų vaisių galime duoti juos įveikę?

8.5. Klausimai grupelės susirinkimui

- Kaip kiekvienas iš mūsų suprantame šį palyginimą apie kviečių grūdą, kuris miršta?
- Kokios priemonės padeda mums „perkeisti“ išmėginimą, išgyventi jį „pozityviai“? Ką mums reiškia kvietimas „išnaudoti progą...“?
- Kokį aiškumą išėjus iš krizės dovanuoja Prisikėlimo naujienos žinia?

8.6. Malda

Palyginimas apie grūdą, kuris miršta

9. AŠTUNTASIS SUSITIKIMAS ŽEMĖS DRUSKA IR PASAULIO ŠVIESA

“Perduoti tai, ką gavome”

Evangelija pagal Matą

5, 13–16

„Jūs žemės druska. Jei druska išsidvoktų, kuo gi ją reikėtų pasūdyti? Ji niekam netinka, ir belieka ją išberti žmonėms sumindžioti.

Jūs pasaulio šviesa. Neįmanoma nuslėpti miesto, kuris pastatytas ant kalno. Ir niekas nevožia indu degančio žiburio, bet jį stato į žibintuvą, kad šviestų visiems, kas yra namuose. Taip tešviečia ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų gerus jūsų darbus ir šlovintų jūsų Tėvą danguje“.

9.1. Palyginimo paaiškinimas

Du Jėzaus mokymai apie mokinio orumą ir atsakomybę.

Druska. Mokinys, kaip išminčius, moka suteikti prasmę viskam, kas atsitinka. Jame gyvena Dievo išmintis, Dievo troškimas, todėl jis suteikia skonį viskam ir visiems. Mokinys yra vertas pagarbos. Todėl jis neturi liautis meditavęs Dievo Žodį, meldsis..., idant ir kitiems galėtų perduoti meilės ir tiesos saldumą.

Šviesa. Savo žodžiu ir pavyzdžiu mokinys yra atsakingas kitų atžvilgiu. Atsakingas ne vien tik už aplinkinius žmones bei aplinką, bet prisiima atsakomybę tarnauti visų žmonių ir viso pasaulio labui. Jėzus išplečia mūsų misijos amplitudę iki savosios misijos begalybės: jis yra pasaulio Gelbėtojas. Tad nesusiaurinkime savojo horizonto! Visa, ką išgyvename, gali būti išgyventa Kristuje, kuris visiems žmonėms yra gyvybės šaltinis.

9.2. Poros gyvenimas

9.2.1. Būti žemės druska

Kaip sutuoktinių pora gali būti „žemės druska“?

Druska suteikia maistui skonio. Tačiau bet koks, net ir pats gardžiausias, patiekalas, jei nebus pasūdytas, liks prėskas ir nepamalonins gomurio. Lygiai taip pat ir su mūsų gyvenimais. Krikščionis, kuris yra „prėskas“ – išsikvėpęs, pasidavęs pesimizmui, užsisiklėjęs savyje, neįkvepia kitiems nei noro bendrauti, nei džiaugsmo, kuris, priešingai, turėtų paliudyti mūsų priklausymą Kristui. Esame atsakingi už krikščionio įvaizdį, kurį savo aplinkoje liudijame, nes būtent per mus, per mūsų rankas, veiksmus, elgesį Dievas gali apsireikšti kitiems žmonėms nūdienos pasaulyje, kuriam jis dažnai yra Didžioji Nežinia ir Nebūtis.

Dievas yra Meilė. Būtent per Meilę Dievas gali apsireikšti mūsų aplinkos pasauliui, kuris, deja, Dievo nepažįsta. Dievo Meilės žmonėms niekas negali įsivaizduoti. Šitą Meilę gali perduoti tik tie, kurie patys yra kupini Dievo Meilės, tai yra krikščionys, kokiais ir mes esame. Tai mūsų džiaugsmas, mūsų kilnumas, mūsų misija.

Šeima yra išskirtinė Meilės salelė: vienintelė vieta mūsų visuomenėje, kurioje sutuoktiniai, tėvai, vaikai diena iš dienos patiria mylinčius santykius, dėmesingumą vienas kitam, rūpestį dėl kiekvieno šeimos nario ateities, atsakomybę dėl kito asmens visose jo gyvenimo plotmėse ir pan. Ši išskirtinė meilės vieta gali rasti ir egzistuoti tik tuomet, kai vieną dieną vyras ir moteris Dievo ir žmonių akivaizdoje įsipareigoja mylėti viena kitą amžinai ir atiduoti savo gyvenimą vaikams. Abu kartu jie prisiima atsakomybę su meile ir meilėje auginti savo vaikus, kad ir šie savo ruožtu vieną dieną būtų pajėgūs perduoti kitiems tai, ką patys bus gavę.

Vienas kitą mylinčių sutuoktinių pora, atvira kitiems savo svetingumu ir gebėjimu išklausti bei skleidžianti meilę savo aplinkoje, pati tampa meilės liudytoja. Tokia pora yra „žemės druska“, tai reiškia, kad savo aplinkos žmonių gyvenimui ji suteikia gerą skonį: pirmiausia savo sutuoktiniui ar sutuoktinei, vaikams, šeimos nariams; bet taip pat ir visiems, kuriuos jie sutinka gyvenimo kelyje: darbe, kaiminystėje ir pan.

Druskos nematome kai ji jau įdėta į patiekalą ir teikia jam skonį. Ji pasislepia, ištirpsta maiste, dažnai netgi sąveikauja su kitais įvairiausių skonių prieskoniais, bet tikrai yra juntama ir veikli, kad suteiktų maistui gerą skonį ir pradžiugintų tuos, kurie jį valgo.

Sutuoktinių poros ir šeimos meilė yra „žemės druska“ visuomenėje, kurioje žmonių sąmonę plačiai valdo egoizmas, savanaudiškumas, nauda, seksas, pinigai, skyrybos. Pasaulyje, kur didžioji dauguma žmonių tvirtina ir liudija, jog tam pačiam vyrui ir tai pačiai moteriai vienam kitą mylėti visą gyvenimą neįmanoma. Santuokos sakramentu tvirtai ir tuo pačiu santūriai gyvenanti, nešdama džiaugsmo ir meilės liudijimą, sutuoktinių pora tampa „žemės druska“ savo aplinkai. Labiau nei bet kada ši atsakomybė tampa esmine šiandien.

Tai galioja krikščioniškoje plotmėje, bet taip pat galioja ir visuomeninėje plotmėje. Jei Santuokos sakramentu susijungusios poros netaps „žemės druska“ pasaulyje, kuriame gyvena, vien pati sąvoka „santuokos sakramentas“ bus vis labiau ir labiau atmetama, pajuokiama ir pamištama su visomis pražūtingomis žmogiškoms ir psichologinėms pasekmėms, kurias visi puikiai žinome. „Jei druska išsidvoktų, kuo gi ją reikėtų pasūdyti? Ji niekam netinka, ir belieka ją išberti žmonėms sumindžioti.“ Būtent tai ir vyksta nūdienos visuomenėje matant jos požiūrį į meilę, santuoką, šeimą. Labiau nei bet kada porų atsakomybė šiandien yra milžiniška. Jos yra „žemės druska“, bet tokiomis gali būti tik su Viešpaties pagalba, iš kur kyla būtinybė gyventi kartu su juo, nuolat klausytis jo Žodžio.

9.2.2. Būti šviesa

Kaip sutuoktinių pora gali būti pasaulio šviesa?

Be jokios abejonės, kasdieniame gyvenime, darbe ir visuomeniniame gyvenime kur kas lengviau būti „žemės druska“ nei „pasaulio šviesa“. „Aš? Pasaulio šviesa?! Kaip toks noras gali kam šauti į galvą?“ Ir vis dėlto, savo priklausymu Kristui, nepaisant mūsų silpnumo, mes nešiojamės savyje Šviesą, kuri spindi mumyse ir kuriai neturime teisės nei leisti užgesti, nei atsisakyti jos perduoti kitiems.

9.2.3. Ką apšviesti?

Šiame palyginime Jėzus moko: „Niekas nevožia indu degančio žiburio, bet jį stato į žibintuvą, kad šviestų visiems, kas yra namuose.“ „Visiems, kas yra namuose“ – tai pirmiausia mūsų vaikai ir pati artimiausia aplinka. Ne skaitydami pamokslus, kurie dažniausiai pro vieną ausį įeina, pro kitą – išeina, arba suerzina, bet savo meile ir vidiniu spinduliavimu galime paliudyti kitiems apie mumyse esančio Dievo artumą ir jo veikimą visuose mūsų meilės gestuose: dėmesingumu kitiems, atleidimu, išklausymu, patarnavimu. Skirti laiko kitam asmeniui nėra įgimtas polinkis, toli gražu. Tai savęs dovanojimo nuostatos, kurias gali įkvėpti tik Kristus, kuris yra absoliuti Meilė. Svarbu, kad mūsų vaikai, jau užaugę ar dar maži, suprastų, jog viską, ką darome dėl savo sutuoktinio, dėl jų, dėl kitų žmonių, kyla iš mūsų gyvenimo su Viešpačiu versmės; iš džiaugsmo būti „pasaulio šviesa“, noro kitiems dovanoti tai, ką patys esame gavę, bet ne iš „įstatymo laikymosi“.

9.2.4. Spinduliuoti Kristaus Meilę

Žinoma, krikščionys Meilės monopolio neturi. Dažnai mums prikiša, kad ir nekrikščionys daro dėl savo brolių daugybę meilės darbų. Bet meilė visuomet ateina iš Dievo, žinome tai ar ne. Šiandien gyvename pasaulyje be Dievo. Daugelis Dievo visiškai nepažįsta, daugelis jį atmeta, daugelis mano, jog mūsų tikėjimas tėra tik pasenusi moralė, tradicinis apeigų laikymasis, varžantis mūsų laisvę ir slegiantis. Labai mažai žmonių galvoja, kad mūsų gyvenimas su Viešpačiu yra kupinas džiaugsmo, meilės mainų, širdies atvirumo, mylinčio žvilgsnio į mus supantį pasaulį. Labai mažai žmonių mano, kad Santuokos sakramentas gali sujungti vyrą ir moterį visam gyvenimui ir padaryti juos visą gyvenimą laimingais. Kasdienis mūsų gyvenimas, kasdien nušviečiamas Kristaus šviesos, tegali tik spinduliuoti, nešti džiaugsmo ir meilės žinią. Būtent šita prasme sutuoktinių pora šiandien gali būti „pasaulio šviesa“ ir privalo ja būti labiau nei bet kada.

Dievo Motinos komandų grupelė, kurioje kiekvienas kas mėnesį peržvelgia ir susidėlioja, ką išgyveno pastaruosiu laiku, yra išskirtinė priemonė padėti kiekvienam jos nariui būti „žemės druska ir pasaulio šviesa“. Ji sudaro sąlygas savitarpio pagalbai: nenukrypti nuo kurso ir toliau judėti link tikslo.

9.3. Poros gyvenimas Dievo artumoje

Peržvelgę šį kartu nueitą kelią, paženklintą išbandymų ir sunkumų, galėtume giedoti nesibaigiantį „aleliuja“! Pagaliau įveikėme! Bet ar ne per daug euforijos? Šventasis Augustinas gali mus nuraminti sakydamas, jog yra žemiškas „aleliuja“ ir dangiškas „aleliuja“. Neturėtume gėdytis, kai mums sunku, nes sunkumus patiria visi. Taip pat neturėtume varžytis ir juos įveikę. Kelionė dar nesibaigė, bet jau galime nuoširdžiai pasidžiaugti atrasta ramybe. Tai tesinga mūsų pačių atžvilgiu. Ir nėra jokio reikalo nuolat skūstis.

9.3.1. Žavėtis

Yra tokia liga, kai žmogus nuolat verkia ir dėl visko skundžiasi. Jaučiamės tokiais dideliais nusidėjėliais, jog nelaimėms nieko kito ir nelieka, kaip tik sugrįžti, o ašaros privalo tapti mūsų kasdienine duona. Ne! Jei esame sveiki krikščionys, privalome nuolat žavėtis: atrasti lobį, kuris buvo užkastas mumyse per Krikštą, per kitus sakramentus, o ypač per Santuokos sakramentą; suprasti, jog mumyse išpaustas dieviškasis gyvenimas padeda mums tvirtai išsilaikyti per visus išbandymus; patirti, jog brolių ir sesių savitarpio pagalba nėra vien tušti žodžiai. Visa tai turėtų kelti mums nuostabą ir susižavėjimą. Mes gyvi! „Aleliuja“ – ne per daug. Šventasis Albertas Didysis, nepaprastai išsimokslinęs dominikonas ir šventojo Tomo Akviniečio mokytojas, paskutiniaisiais savo gyvenimo metais (mirė 91-erių!) dažnai mėgdavo sakyti: „Melskitės, kad likčiau ištikimas iki galo!“ Taip, ir mes turėsime grumtis iki galo. Bet džiaugsmas ir yra tas galingas ištikimybės variklis – būtent jis mus priartina prie Dievo.

9.3.2. Džiūgauti

Džiaugsmas yra žemės druska. Jis viskam suteikia skonio. Jis viską padeda matyti iš gerosios pusės. Bet džiaugsmas taip pat yra ir Dievo buvimo mumyse ženklas: kai po šešių mėnesių komandiruotės užsienyje darbo reikalais vyras grįžta namo, jo mylima žmona ir vakai nesitveria džiaugsmu! Sugrįžo! Tai mumyse esančio Dievo įvaizdis. Išmėginimai ir sunkumai mums padeda labiau branginti jo artumą: tiek naktyje, tiek iš jos išsivadavus.

Džiaugsmas patraukia, užkrečia. Jis visiems tampa šviesa. Žinoma, ne siautulingas džiaugsmas, lydintis juoko priepuolių jau nežinia, dėl ko. Bet ramybės kupinas džiaugsmas, reiškiantis, jog nerimas, sielvartas praėjo. Tuomet ir kiti, esantys šalia, nurimsta. Sunkumų pabaigą lydintis džiaugsmas tampa liudijimu visiems. Šventasis Dominykas Savijus, didžiojo jaunimo ugdytojo šventojo Jono Bosko auklėtinis, sakydavo: „Būti šventam reiškia išlaikyti savyje džiaugsmą.“ Būna dienų, kai tai tampa tikru žygdarbiu. Tai mūsų kilnumas. Kiek žmonių per tai gauna šviesos!

Džiaugsmas pasireiškia per šypseną. Iš tikrųjų tai labai konkretus pratimas, kurį turėtume atlikti nuolatos, nesvarbu, koks oras būtų mūsų širdyje: šypsotis, ieškoti savyje priežasties šypsotis. Dievas su tavim! Kitas žmogus su tavim! Vaikai su tavim! Yra vilties!

9.3.3. Turėti viltį

Tačiau paskutinis mūsų kelionės žodis yra ne džiaugsmas. Džiaugsmas – viršūnė, bet kol esame kelyje, giedame tik žemiškąjį „aleliuja“. O paskutinis žodis yra „viltis“ – įsitikinimas, jog pasieksime tikslą, kad ir kokie sunkumai užklyptų. Dievas bus ištikimas. Leiskite pasakyti dar vieną palyginimą. Giliai iš žemės ištryškęs šaltinis, prieš tai ilgai tūnojęs josios iščiose, yra tikėjimas. Jis sako: „Einu!“ Kupini tikėjimo mes pasiryžtame žengti pirmyn, priimame išmėginimo mestą iššūkį. O paskui tas iš grotos ištryškęs upeliukas įveikia ilgą ir sunkų kelią: per slėnius, gamyklas, miestus, tampa upeliu, upe. Vien kliūtys! Bet vandens srovė nesiliauja šaukusi: „Įveiksiu!“ Tai viltis: užsispyrusi, lanksti, nepalaužiama – pasipriešina viskam. Santuokos kelionė ženklinama viltis. Galiausiai toji versmė, iš pradžių tik mažas upeliukas, o paskui – galinga upė, pasiekia savo kelionės tikslą: įteka į jūrą! Jūra yra meilė – Dievo meilės begalybė. Tikėjimas

pagimdo viltį, kad pultume į meilės glėbį – į Dievo glėbį. Visų dalykų pabaiga – meilė. Vienas tampa kunigu trokšdamas mylėti, kiti susituokia – taip pat trokšdami mylėti. Meilė niekada nesibaigs. Dėl jos verta įveikti ilgą kelionę...

9.4. Klausimai „prisėdimo“ pokalbiui

- Ar esame sutikę spinduliuojančių porų (kurios yra žemės druska ir pasaulio šviesa)? Kuo jos mus patraukė, sužavėjo?
- Kokį įvaizdį mes, kaip sutuoktinių pora, ar kiekvienas atskirai kuriame savo aplinkoje? Pažvelkime ir įvardinkime, kada esame druska arba šviesa savo šeimoje ar darbe? Kaip galėtume teisingai „dirbti“ prie šių savo įvaizdžių?
- Kaip konkretūs įsipareigojimai, konkreti pastanga padeda mums spinduliuoti Dievo meilę?

9.5. Klausimai grupelės susirinkimui

- Kada mūsų komanda tampa pajėgia liudyti, jog esame laimingi krikščionys, galintys drauge keliauti link Viešpaties? Kita vertus, kada tampame prėski, kada apsiblausiamo?
- Kaip šiandiniame pasaulyje galime liudyti džiaugsmą, jog esame susituokę „iki mirties“? Kokioms vidinėms nuostatoms tai įpareigoja?
- Kaip asmeniškai Kristus mus kviečia įsipareigoti, kad būtume „žemės druska“ pasaulyje, kuriame gyvename? Kam (šeimoje, darbe, visuomenėje) galėtume būti šviesa? Ką pirmiausia turėtume apšviesti?

9.6. Malda

Palyginimas apie žemės druską ir pasaulio šviesą

Iš prancūzų kalbos vertė Kristina Rankelytė

